

db. 77. / új vezetőséget.... folyt./ gy

a kialakult helyzet rendezésére, és a tanulságok levonása céljából a szövetkezet pécsi székházában szerda délután rendkívüli küldött közgyűlést hívtak össze, amelyen résztvett wieder béla, pécs városi pártbizottságának titkára, komlovszky mihály, az orkisz elnökhelyettese, valamint a tannimpex külkereskedelmi vállalat képviselője is. a ktsz nyolcszáz főnyi tagsága megbízásából a küldöttgyűlés leváltotta a régi, majd megválasztotta az új vezetőséget. a szövetkezet elnöke stettner jenő kesztyűszabász lett, aki másfél évtizede dolgozik a szövetkezetnek, s munkájával, ember magatartásával érdemelte ki a bizalmat. a vezetőség első ülésén leváltotta a régi műszaki vezetőt és újat bízott meg.

a közgyűlés résztvevői felszólalásaikban tiltakoztak a korábbi kiskirályoskodó vezetési módszer ellen. egyben hangsúlyozták az ellenőrzés szigorításának fontosságát, hogy a jövőben senkinek ne legyen alkalma a szövetkezet érdekeinek megsértésére és javainak dezmálására.

a küldött közgyűlés egyben meghatározta a tennivalókat az új vezetőség számára, hogy a jövőben a gazdasági siker jó üzemi légkörrel párosuljon. az év hátralévő heteiben közös összefogással biztosítani lehet, hogy ideig több mint félmilliárd dolláros exportköttelezettségét a szövetkezet pillanatnyi nehézségei ellenére maradéktalanul teljesítse./mti/

- v e g e -

- 50 -

20.35/gy

NA 20.35

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. november 27.

db. 1. hétszer volt eddig hazánkban a „világ közepe,,

1 tz/mm/1e/gy/La

1969. november 27.

a „világ közepe,, tulajdonképpen mindig ott van, ahova a térképészek a 0 jelzésű délkört, azaz a kezdő meridiánt rajzolják; ettől keletre és nyugatra növekvő számjegyekkel következnek a többi délkör, hogy a föld tulsó oldalán, a 180-as számnál összetalálkozzanak. ilyen értelemben dr. irmédi molnár lászló professzor buvárkodásai szerint a 15. század közepétől kezdve eddig legalább hét ízben volt hazánkban a világ közepe. a kezdő meridián 1460 körül a vitéz jános által alapított nagyváradi csillagdn haladt át. európa asztrológusai évtizedeken át használták a helymeghatározáshoz az erre a kezdő délkörre alapozott tabulae varadiensest - a nagyváradi táblázatokat. 1467-ben pedig már az esztergomi csillagvizsgáló is hasonló szereppel büszkélkedhetett.

a későbbiekben buda négyszer „adott szállást,, a világ közepének. az első budai kezdő délkör mátyás király palotájának legmagasabb pontján vezetett keresztül, a másodikat valószínűleg hell miksa „alapította,, 1770 körül, amikor mária terézia ide helyezte át nagyszaombatról az egyetemet. a legutolsó két budai - pontosabban az 1. és a 2. gellérthegyi - kezdő délkör már a múlt században, 1815-ben, illetve 1861-ben született.

közben azonban 1735-ben pozsony is feliratkozott a listára. tulajdonképpen ez nyitotta meg azoknak a magyarországi kezdő délköröknek a sorát, amelyek már nem a csillagjóslás, hanem az igazi tudomány céljait szolgálták. ezt a kezdő délkört mikoviny sámuelt vonta meg a pozsonyi vár egyik tornyán keresztül, amikor bél mátyás tervezett földrajzknövéhez kellett térkép-mellékleteket készítenie. mikoviny kitünö munkát végzett: például a pozsony és bécs között általa kiszámított távolság - a 70,152 méter - csak elenyészö mértékben tért el a valóságtól./mti/

- 1 -

NA

bb. 2. felszámolják a városképet rontó raktárakat, műhelyeket

1 hi/gk/zs/gy/La

1969. november 27.

a főváros egyes utvonalaín még mindig számos, nem rendeltetés-szerűen használt raktár, műhely, iroda rontja a városképet. zavarja a forgalmat és a városrendezést. ezek felszámolására a fővárosi tanács igazgatási főosztálya javaslatot készített, amelyet a végrehajtó bizottság elfogadott. a rendezési elvek szerint elsősorban a jelenlegi bérlő lesz jogosult a helyiség rendeltetés-szerű kiakasztásán, ha üzletköre megfelel a kereskedelmi, illetve iparpolitikai feladatoknak. helyiségét más szervnek használatra átadhatja, illetve elcserélheti. ha a rendeltetés-szerű használat nem biztosítható, pályázat útján kísérlék meg a bérlemény megfelelő felhasználását. ha ez sem vezet eredményre, akkor az érvényben levő szabályok szerint, hatósági uton veszik igénybe a helyiséget. az igazgatási főosztály elkészíti a rendeltetés-ellenes használat miatt megszüntetés-re javasolt bérlemények jegyzékét. a listára kerülő helyiségeket elsősorban a belvárosban és más kiemelt körzetekben ürítik majd ki.
/mti/

..

bb. 3. eredeti szépségében állítják helyre a leégett sellyei barokk kastélyt

vid-ká/gy/La

1969. november 27.

a dél-baranyai sellyén a nyáron kigyulladt és jórészt legégett a híres négyszögű kastélyépület, amelyet a 18. században barokk stílusban emeltetett a draskovich-család. a kastély jelenleg a mezőgazdasági szakmunkásképző iskola kollégiuma. a szakiskola felügyeleti hatósága, a mezőgazdasági- és élelmezésügyi minisztérium ötmillió forintot utalt ki a kastélykollégium ujjáépítésére. az épületet - az országos műemlékvédelmi felügyelőség határozata alapján - eredeti szépségében állítják helyre. a rendelkezésre álló pénzügyi keretből eddig mintegy három és félmillió forintot használtak fel. új tetőzetet építettek és így megmentették az épületet a további beázástól. a felújítás során egyúttal korszerűsítik is a kollégiumot.

a tüzvész idején elpusztult a kastély nagyértékű, topolyafával burkolt hallja és lépcsőzete is, amit a későbbiek folyamán ugyancsak helyreállítanak majd. /mti/

..

- 2 -



bb. 4. „csibi” lámpák a járdaszigeteken tizenháromezer kresz táblát cserélnék ki a fővárosban

1/pr/eg/rj zs La

1969. november 27.

gyakori szereplője volt a baleseti krónikáknak a járdaszigeteket jelző-világító fémcölöp. a csuszós uton nekivágódó kocsiakat a terelőoszlop sokszor valósággal felnyársalta. többször elmarasztalták már az oszlopokat gyenge, alig látható fényük miatt is. a fővárosi tanács ut-, közmű- és mélyépítési főigazgatósága ezért az elavult konstrukciójú jelzőket folyamatosan kicseréli, műszaki megoldásukban is újakkal váltja fel.

az új lámpaoszlop - amely a „csibi”, becenevet kapta - műanyagból készül, első példányait a tanács köruton és a baross téren szerelik fel. a réginél 35 centiméterrel alacsonyabb, láthatóságát azonban ez nem csökkenti, mert a belsejében levő féncsővek az egész oszlopot kivilágítják. az sem okoz majd problémát, ha fénycsöveikiegnék, mert a csibit fényvisszaverő fóliával burkolják, s így a rávetődő reflektorfényben valósággal villódzik-sziporkázik.

a csibi-lámpák felszerelése csupán egy része annak a nagyszabású munkának, amelyet a forgalomtechnikai berendezések gazdái a fővárosban megkezdtek. folyamatosan kicserélik budapest utvonalaín a kresz-táblákat, amelyeknek nagy része már kopott, régi, elavult. a fővárosban 13.000 kivilágított, illetve fekete-fehér jelzőtábla van - többségük nagyságban, konstrukcióban is eltérő. a forgalmi szabályok betartására hamarosan modern, egységes táblák figyelmeztetik majd a gépko-csivezetőket. az ut-, közmű és mélyépítési főigazgatóság a fekete-fehér kresz-táblák gyártására a közelmultban egy nszk-beli cégtől automata gépeket vásárolt. a táblagyárat a köztisztasági vállalat acseri uti üzemegységénél állítják fel, s hamarosan megkezdik a rpbő-bauzemelést. az új rendszerű, tetszetős külsejű táblák sorozatgyártása a jövő esztendő elejére várható. /ilyen táblákból körülbelül 12.000 darabot helyeznek el az utakon./ a kivilágítható, kidomborodó jelzésű kresz táblákat a vilati készíti, ezekből ezret állítanak fel.

a gépjárművezetők hamarosan találkozhatnak az új idegenforgalmi táblákkal is: az új, nagyméretű eligazító táblák a budapestre látogató külföldiek eligazodását könnyítik meg. jelzik majd a fővárosban áthaladó főutvonalaín irányát, távolságát. /mti/

..

- 3 -



bb. 8. ítélet az erzsébet-hídi villamos-összeütközés ügyében

l/bc/gg/rj zs La

1969. november 27.

a központi kerületi bíróság ítéletet hirdetett az erzsébet hídon június 29-én este történt villamos összeütközés ügyében. ungvári istván, 23 éves villamosvezető egy 44-es szerelvényt vezetett, a felszabadulás téri megállóból kiindulva budára. a hid emelkedő és lejtős szakaszán egyaránt a megengedettnél gyorsabban haladt. emellett nem is figyelt kellően, így későn vette észre, hogy a hid buda felőli szakaszán egy 68-as villamos áll, amelyet vezetője forgalmi okokból percekkel korábban megállított. a hid közepéhez érve pillantotta csak meg az álló szerelvényt, ekkor villamosfékkel ismételtén gyorsan fékezett: a nagy sebesség miatt azonban alig jelentkező fékhatás, a 44-es megcsúszott, nekiütközött az álló villamosnak, s előre lökte. a két jármű az ütközés helyétől 24 méterre állt meg úgy, hogy a 44-es első kocsija és a 68-as hátsó kocsija kisíklott. az utasok közül öten súlyosan, 12-en könnyebben megsérültek. a vigyázatlan vezető maga is megsérült, s a két szerelvényben mintegy 50.000 forint kár keletkezett.

a központi kerületi bíróság ungvári istvánt 8 hónapi szabadságvesztésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. ítéletében a többi között enyhítő körülményként vette figyelembe beismerését, valamint tapasztalatlanságát, mivel csak alig három hónapja vezetett. az ügyész tudomásul vette a bíróság döntését, abban ungvári is megnyugodott, így az ítélet jogerős. /mti/

--

bb. 5. ,,téli balaton,,

vid/ká/rj La

1969. november 27.

a pannonia szálloda és vendéglátó vállalat balatonai egysége a téli szezonban is gondoskodik a balaton szerelmeseinek programjáról ,,téli balaton,, címmel két és háromnapos kirándulást ajánl. a három napos program részvételi díja 440 , a két naposé 220 forint. a vendégeket a siófoki nappány szállóban helyezik el, teljes ellátással. a rpogramban városnézés, fakutyázás a balatonon, amennyiben jégmentes lesz a tó vize, akkor halászati bemutató, vitorlázás szerepel. autóbusszal ellátogatnak igalba a termálfürdőbe, megtekintik a zalai zichy muzeumot, a köröshegyi műemléktemplomot. /mti/

--

- 4 -

M

bb. 6. magyar-svéd darugyártási együttműködés

l ab/am/le/gy/La

1969. november 27.

az építőgépgyártó vállalat és a nixex képviselői termelési együttműködéséről folytatott tárgyalásokat a svéd linden alimak ab cég kereskedelmi igazgatójával. a megbeszélések jegyzőkönyve szerint a svéd vállalat világhírű építőipari toronydarujának gyártásához kér segítséget a magyar építőgépgyártástól. egyelőre előzetes megállapodást kötöttek arról, hogy a magyar fél próbadarukat készít a daruszerkezetből. ha kölcsönösen megfontolnak találják a mintát és kifizetődőnek az együttműködéstől várható eredményeket, akkor a jövő év elején aláírják a végleges megállapodást. eszerint évente 600 ezer dollár értékű magyar daruszerkezet szállítanak svédországba, a svéd cég pedig nemcsak tervekkel, hanem hegesztési sablonokkal és festékanyaggal segítené a magyarországi gyártást. az együttműködés keretében a nixex és az épgép részt venne a linden alimak daruk értékesítésében, de lehetőség nyílik arra is, hogy a svéd cég alkatrészek szállításával, vagy egyéb módon részt vegyen új magyar építőipari berendezések gyártásában. /mti/

...

bb. 7. tavaszi rügyeket bontott a liliumfa egerben

vid-ká/gy/La

1969. november 27.

egerben a kossuth lajos utcában tavaszi rügyeket bontott a liliumfa. az észak-amerikában honos, nálunk díszcserjéként ismert liliumfa általában április végén hozza liliumhoz hasonló virágait, az egri sudártörzsu, szépnövésű fa ígalt most virágrügyek bontják, s amennyiben néhány napig még tart az enyhe idő, várható, hogy a fa virágzaborul. /mti/

...

bb. 9. a balaton ,,naplója,,

vid-ká/gy/La

1969. november 27.

a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet munkatársai ez évben hetente több alkalommal is felkeresték a balatonon elhelyezett műszerházakat és regisztráló műszereket. a tó ,,naplóját vezető,, fontos műszerek - amelyeket most szedtek fel a tavai állványokról - értékes adatokat szolgáltatnak a víz ,,viselkedéséről,, a vízmozgásról, a szél irányáról, figyelemmel kísérték a csapadékot, a párolgást, továbbá a víz lengését.

/folyt. köv./

- 5 -



bb. 9. / a balaton... folyt./ gy

szaksik szerint a tihanyi szorosban a tó vize csaknem folyami sebességgel áramlik. a tó vizének „lengése”, szinte az egész világon egyedülállóan nagy. „tengerünk”, vize képes akár 24 órás lengésre is, s emiatt az egyes térségekben az idén is nem egyszer félméteres vízszintkülönbségek alakultak ki. a műszerek fényt derítettek arra is, hogy a legmagasabb hullámok felső szintje elérheti a 180 centimétert. a leghullámosabb terület a szigligeti öböl térségén, s ez balatonlelle és balatonszemes között az átlagosnál erősebb parteróziót okoz. a műszerek „feljegyzéseinek”, végső értékelésére a téli hónapokban kerül sor. az így kapott adatokat felhasználják a parterózió elleni védekezésben, a feltöltődés okainak tanulmányozásánál, a partmenti területek kiképzésénél és az építkezéseknél. /mti/

..

- 6 -

bb 10. vb-ülések a fővárosban

t gi/um zs la

1969. november 27.

csaknem 15 millió forintot költöttek 1970-ben kerületfejlesztésre újpesten - közölték a iv. kerületi tanács csütörtöki végrehajtó bizottsági ülésén, amely a jövő évi fejlesztési alap felhasználásáról tárgyaltak. a program szerint : a kerület speciális foglalkoztatójának új központi épületet emelnek a boross utcában ; a munkálatokat hamarosan megkezdik. az új épületben egyebek között a speciális foglalkoztató papírrészlege, anyagkiadó- és a átvevő helyisége, több raktára és irodája kap helyet. bővítik a kossuth utcai 50 személyes óvodát, s - három tanteremmel - a viola utcai általános iskolát. a hajza utcai általános iskolában két politechnikai műhelytermet rendeznek be. a főtéri ut és a z attila ut sarkán patyolat-felvedőhatyot létesítenek. a meyeri utnak a szondy utca és a szilaspatak sor közötti szakaszán szennyvízelvezető csatornát fektetnek le, s akörnyéken korszerűsítik a közvilágítást.

a xi. kerületi tanács végrehajtó bizottságát a kerületi Népi ellenőrzési bizottság tájékoztatta az 1970. I. félévi munkaprogramjáról. a neb a többi között felülvizsgálja a veszélyessé nyilvánított lakóépületek állagát, valamint az ikv kezelésében lévő lakóházak közös közműhálózatának karbantartását és felújítását. megnézi továbbá, hogy a jóvitó-szolgáltatási egységek hogyan elégítik ki a lakosság igényeit. /mti/

bb 11. az ország legnagyobb fűszerpaprikatermelő gazdasága szegeden

vid/ká/um la

1969 . november 27.

egyesült a szegedi új élet és a rüszkei petőfi tisz s ezzel létrejött hazánk legnagyobb fűszerpaprika termelő közös gazdasága. a hagyományos szegedi tájkörzet két fontos, egymással szomszédos paprikás tisz-ének „házasságából”, a fűszernövény termesztés fel- lendítését várják. a most már 5800 holdas szövetkezetben 1000 hold tisz a „piros ültetvények”, területe. az egyesülés révén nagy táblákat alakíthatnak ki, amelyeken teljesen gépesítik a palántázást. az eddiginél jobban ki tudják majd használni a z öntözésberendezéseket is. a tervek szerint jövőre 45.000 mázsa fűszerpaprikát termelnek, s ennek nagy részét az idén elkészült saját üzemükben szárítják meg. /mti/

8,15/um

Tó-ak



bb 12. vásárváros épül székesfehérvárott

vid/ká/um la

1969. november 27.

állandó jellegű vásárváros épül székesfehérvárott, a vidám park mögötti területen. a pavilonokbana megye ipari és mezőgazdasági termékeit mutatják be. a kiállítás a felszabadulás 25. évfordulóján nyílik meg, s annak anyagát állandóan cserélik majd.
/mti/

--

bb 13. emléktárgyakat ajánlott fel katona józsef testvérének unokája kecskeméten

vi/ká/um la

1969. november 27.

katona józsef szülővárosában, kecskeméten idős ember kereste fel az egyik helytörténeti kutatót, s aziránt érdeklődött: mikor nyílik meg az emlékmúzeum katona józsef szülőházában?

az érdeklődő kun sándor, 88 éves, a drámaíró nétestvérének kun gergelyné katona máriának az unokája. kiskunfélegyházán, majd orosházán élt, s 1966-ban költözött végleg kecskeméti kereszt-
fiához.

kerkápoly utcai lakásában becses családi tárgyakat őriz továbbá irateket, amelyek dokumentálják, hogy 1936-ban értékes katonaszerkeket adott át a kecskeméti múzeumnak. köztük volt a drámaíró menyasszonyának „r.z.” jelzésű arany karikagyűrűje, a katona-család 822 oldalas, bőrkötésű imakönyve, a katona józsef által írt magyar nyelvű misekönyv, valamint az író gyöngyháztkönyve foglalt szemüvege és több más használati tárgya. a második világháború idején ezek - a múzeum többi anyagával együtt - megsemmisültek.

kun sándor a még nála lévő, s a katona-múzeumba illő tárgyakat felajánlotta a múzeumnak. a katona-házból való a konyhája falán függő aranyozott tükör, a domboru üvegezésű menyasszonyi keszoritartó, a porcelán feketekávéskanna és egy levesestál./mti/

- 8 -

Tb ghr

bb 14. az ország legmagasabb üzemi csarnoka lesz a dunai vasmű folyamatos acélöntő művének épülete

vid/ká/um la

1969. november 27.

a dunai vasműben szovjet technológiai tervek és a kgmti épület és energiaellátási tervei alapján építik fel a folyamatos acélöntőművet, amelynek gépi berendezéseit a szovjet ipar szállítja. az öntőmű építkezését az évm 26-os építőipari vállalat tavasszal kezdte meg. itt hozzák tető alá az ország legmagasabb üzemi csarnokát. a 12.700 négyzetméter alapterületű és negyven méter magas csarnok acélszerkezetű tartóoszlopait rendkívül szilárd beton alapokra helyezik. az építők egy-egy ilyen beton alapba 400-500 tonna betont dolgoztak be. a tartó oszlopok alapjai elkészültek. ugyancsak megépítették a nagy csarnok közepén azt az 1200 négyzetméternyi betontálcát, ahol az öntözőberendezéseket helyezik el. a Ganz-márvag szerelői is felvonultak. ők szerelik a toronydarut, amelylyel annakidején az erzsébet-hidat, legutóbb pedig az lkm nemesacél művét építették. a 65 méter magasra nyúló daruval december közepén kezdik meg az egyenként 60-65 tonna súlyú acéloszlopok beállítását.

a folyamatos acélöntőmű építésére az idén 12 millió jövőre 70 millió forintot fordítanak. az öntőmű első egységét 1972-ben helyezik üzembe./mti/

--

bb 15. kék fényben nevelt - fehér husu borjak

vid/ká-um la

1969. november 27.

vas megyében három termelőszövetkezetben - kemenesszentmártonban, kőszegszerdahelyen és molnasszecsődön - hozzákezdtek a nyugat-európai igényeknek megfelelő fehérhusu borjak hizlalásához. a fehér borjúhus különleges, mostanáig nem alkalmazott technológiát igényel.

a borjakat 8-12 napos koruktól szigorú előírások szerint tartják, s különleges takarmánypéppel - a francia gyártmányú intervau-no3 nevű tejporral, s ugyancsak francia gyártmányú szoptatógéppel - etetik. a tejpor minden szükséges koncentrátumot tartalmaz. a gép villanyárammal működik és a tartályok feltöltése után automatikusan melegíti, keveri és adagolja a takarmányt. az állatok akkor esznek, amikor szükségét érzik. a borjú más takarmányhoz nem jut. a hus fehérségét tulajdonképpen a szervezet vashiánya idézi elő.

/folyt.köv./
8.30/um

- 9 -

Tb ghr

bb 15. / kék fényben...folyt./um

az egyedi módon táplált borjak istállóinak ablakait kékre festették és éjszaka a helyiségben is kék fény világít. a fél-homályban az állatok jobban érzik magukat, kevesebbet mozognak. a sajátos kurán a borjak 12-14 hetes korra átlagban 170-200 kilósra hiznak, s ebben a súlyban kerülnek levágásra.

a három tsz-ben mintegy 300 borjat hizlalnak az új módszerrel.
/mti/

bb 16. csővezetéken „utazik”, a salak

vid/ká/um la

1969. november 27.

az ajkai üzemek közül elsőnek az erőmű oldja meg a salak és a pernye elszállításának gondját. a dunántúli vízügyi építő vállalat az ajkához tartozó egykori tésokberénd határában egy vízenyős, sással borított területen 25 hold kiterjedésű tárolót épített. a területet 14 méter széles és 3 méter magas föld-sáncsal határolták körül. ebbe a tárolóba csővezetéken jut el az erőművi salak. 12 liter vízzel 1 kilogramnyi salakot továbbítanak a tárolóba, ahonnan a „szállítóeszközként”, használt vizet ismét visszavezetik az erőműbe. hozzávetőleg naponta 280 ezer liter víz körforgásával oldják meg a salak szállítást és ülepítést./mti/

bb 17. „világítótornyok”, a szegedi korzón

vid/kz/um cz

1969. november 27.

csütörtöktől éjszaka is nappali fény árasztja el a szegedi klauzál teret és a kárász utca egy részét: hatalmas tartóoszlop-ra több mint 3000 watt teljesítményű higanygőzlámpa-koszorút szereltek, amely világítótornyoként árasztja a fényt a környéken. rövidesen további 10 hasonló óriáslámpát szerelnek fel a korzón, a széchenyi téren. a város körutjain, sugárutjain már több ezer neon és higanygőz lámpa ontja a fényt. a közvilágítás fejlesztése meglátszik a város villanyszámláján, is: az elmúlt 10 évben 18 millió wattóról 50 millióra nőtt az óránkénti villanymegfogyasztás szegeden./mti/

-10-

bb 18. bolgár professzor szegeden

vid/kz/um cz

1969. november 27.

dr. janko janev, a szófiai egyetem jogászprofesszora ötnapos látogatásra szegedre érkezett. a józsef attila tudományegyetem állam-és jogtudományi karán különféle jogi kérdésekről folytat tapasztalatcsere jellegű eszmecsereket magyar kollégáival./mti/

bb 19. kedvezményes hosszulejáratu hitel a szolgáltatások, az építkezések, a szocialista gépipport ösztönzésére - tájékoztató a hitelpolitika irányelveiről

i sl/mm/um ie cz

1969. november 27

somogyi lajos, az mti főmunkatársa jelenti;

a kormány legutóbbi ülésén határozatot hozott a hitelpolitikai irányelvek kiegészítéséről, illetve módosításáról és az 1970. évi beruházási hitelkontingensről.

a magyar beruházási bank tájékoztatása szerint az 1969. január 1-én életbelépett hitelpolitikai irányelvek meghatározatlan időre szólnak, s azok lényegében 1970-re is érvényben maradnak. továbbra is azokat a beruházási hitelkérelmeket részesítik előnyben, amelyek a leggyorsabban megtérülnek, s így mind az ország, mint a vállalat számára a leggazdaságosabbak. nincs változás a kamatpolitikában, a kamatfeltételekben sem. mivel a beruházási piac helyzete lényegében változatlan, a kereslet és a kínálat közötti különbség nem nőtt, de nem is csökkent, így 1970-re is az idejéhez hasonló hitelkontingenst szabott meg a kormány. a beruházások összege jövőre nagyobb lesz az ideinél, a hitel részarányát azonban éppen a piac egyensúlya érdekében - nem volna helyes emelni.

hosszulejáratu beruházási hiteleket jövőre is csak a kormány által meghatározott ugynevezett preferált, vagyis sajátosan előnyös célokra lehet nyújtani. ennek elvei és gyakorlata azonos az ideivel, azzal a különbséggel, hogy a kedvezményes hitellehetősegeket néhány újabb területre kiterjesztették. Ilymódon az eddiginél is hatékonyabban kívánja támogatni kormány azokat a vállalatokat, amelyek a lakosság jobb ellátása érdekében hiányzó vas-műszaki cikkek gyártását, vagy különböző szolgáltatásokat akar bevezetni, bővíteni. a szolgáltató vállalatok nemcsak kedvezményes hosszulejáratu hitelben részesülhetnek, hanem indokolt esetben adó és egyéb kedvezményekkel hitelképességüket is fokozzák.
/folyt.köv./
11.45/um

- 11 -

Tó 1320

bb 19. / kedvezményes hosszulejáratu...folyt./um

1970-ben az építőipart is erőteljesebben kívánja támogatni a kormány kedvezményes hitelekkel, mégpedig oly módon, hogy nemcsak az építőipari, hanem az őket kiszolgáló vállalatok számára is hozzáférhetővé teszi a kedvezményes hosszulejáratu hitelt. ezzel is az eddiginél stabilabb háttérrel kíván biztosítani az ország számára rendkívül fontos ágazatnak. kedvezményes hosszulejáratu hitelt kaphatnak tehát az építőanyagipari vállalatok, továbbá azok az üzemek, amelyek különféle berendezéseket, szerelvényeket szállítanak az építőiparnak. elsősorban az építkezések és az építőipart kiszolgáló üzemek gépesítésére, technológiájának fejlesztésére folyósítanak hiteleket.

a hitelpolitikai irányelvek módosítása azt is lehetővé teszi, hogy kedvezményes hosszú és középlejáratu hiteleket, sőt kamatkedvezményeket is kapjanak azok a vállalatok, amelyek fokozni akarják a gépek importját a szocialista országokból. a feltételek tehát nem egyszerűen a gépvásárlás, hanem az, hogy a baráti államokból az eddiginél több gépet hozzanak be, mégpedig olyanokat, amelyek megfelelnek az új technikai követelményeknek, s lehetővé teszik a gazdaságos termelést. igen fontos hogy a gépekkel - minél kevesebb építéssel - korszerűsítsék a vállalatokat, az elavult gépeket pedig selejtezék ki.

LKEZ

a hitelkeretek 1970-re sem nagyobbak ugyan mint az idén, az irányelvek azonban mégis aktívabb, árnyaltabb, hitelpolitikát fejtenek ki, amely lehetővé teszi, hogy méginkább anépgazdaság számára legfontosabb célokra fordítsák a rendelkezésre álló összegeket.

a bankok természetesen már a kormányhatározat előtt ismerték a hitelpolitikai irányelvek módosításának és kiegészítésének tervezetét, így kellő időben fel tudtak készülni az igényekre, a hitelkérelmek intézésére. a hitelkérelmeket folyamatosan bírálják el, smáris jelentős hitelösszegeket engedélyeztek 1970-re./mt1/

11.57/um

T₁ 1330

-.-
- 12 -

bb 20. megkezdődött a földi éghajlat lehülési periódusa - paleoklimatológiai tanácskozás a technika házában

t 20/1-ju is -cz

1969. november 27.

a meteorológiai és a geológiai tudományok két hazai társadalmi egyesülete, a magyar meteorológiai társaság és a magyar földtani társulat csütörtökön a technika házában közös paleoklimatológiai tanácskozást rendezett, amelyen tíz tudományos kutató tartott előadást a föld éghajlati, geológiai, élettani változásaiival kapcsolatban végzett legújabb vizsgálatokról, megállapításokról.

dr. berkes zoltán kandidátus érdekes következtetésre jutott az utóbbi 200 év éghajlatváltozásainak elemzésével. a vizsgálatok szerint 1880 óta egyfokkal emelkedett a középhőmérséklet. ehát még nem tárta fel a tudomány, de sokan a naptevékenység fokozásával magyarázzák, mert ennek periódusa nagyjából megegyezik a középhőmérséklet emelkedésének időszakával.

dr. berkes zoltán rámutatott azonban arra, hogy még sok egyéb tényező hatása is közrejátszik az éghajlati változásokban. véleménye szerint az ember ipari tevékenysége az egyik fontos hatás. a széntüzeléssel, majd a benzín és az olaj felhasználásának széles körű elterjedésével ugyanis lényegesen emelkedett a föld légkörének széndioxid-tartalma. a széndioxidban dúsabb levegő pedig „üvegházi burkolatot”, von a föld köré, mert a napsugárzást jól áttereszti, de a talajból kisugárzó meleget visszatartja, nem engedi kozmikus utakra. a napfolttevékenység - amelynek legutóbbi maximuma 1957-ben volt - fokozatosan csökken, s csak e tényező alapján nézve, megkezdődött a földi éghajlat lehülési periódusa. a következő idő szak lesz tehát a széndioxid-dúsulási hipotézis vizsgálja, mert szétválik az éghajlat felmelegedésének e két tényezője, s néhány évtized után kapunk választ arra, melyik hatás, - a naptevékenység vagy a széndioxid-tartalom növekedése - befolyásolja jobban az éghajlatot. /mt1/

11.55/1u

T₁ 1330

-13-

21. a barnyai szakközépiskolások 67 százaléka, az egyetemisták és a főiskolások 62 százaléka fizikai dolgozók gyermeke - az ifjúság helyzetéről tanácskoztak siklóson

vld/ki-ju cz

1969. november 27.

a kormány 1967-ben határozatot hozott a fiatalok körében végződő munkáról és feladatává tette a tanácsoknak az ifjúság sokoldalú támogatását, a kormányhatározat megvalósítását és a további feladatokat vitatták megcsütörtökön a baranya megyei tanács és a kisz baranya megyei bizottsága végrehajtó bizottságai a siklósi várban tartott együttes ülésükön. a fiatalok oktatási helyzetéről szólva megállapították, hogy baranyában az idén tetézt a demográfiai hullám: 5200 gyermek került ki az általános iskolákból és ezeknek csaknem háromnegyed része tovább tanul. az országos átlagnál jóval magasabb a munkás-paraszt származású fiatalok aránya a közép- és felsőfoku tanintézetekben. a szakközépiskolások 67 százaléka, az egyetemisták és a főiskolások 62 százaléka fizikai dolgozók gyermekei. az alsófoku oktatás helyzetét azonban erősen rontja, hogy még mindig csaknem kétszáz nevelő tanít képzés nélkül a falvakban. ezért 1970-ben megvizsgálják a megyei pedagógus-ellátottságát és a kisz összehívja a fiatal nevelők első baranyai tanácskozását. a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltésére, az ismeretszerzésre és a társasélet kialakítására kilencven ifjúsági klub alakult baranyában. jellemző az eredményes működésükre, hogy a legjobb klubok megyei versenyében az első három helyre ifjúsági klub került. a fiatalok lakásgondjainak enyhítése végett a tanácsok sokoldalú segítséget nyújtottak és nyújtanak a kisz társasházak építéséhez: házhelyek kialakításával, közművesítéssel, bejáró utak építésével, tervtervek kialakításával, műszaki ellenőrzéssel, ennek eredményeként az év végéig 87 fiatal család költözik be szép, új otthonába, s további 150 kisz-lakás építését tervezik a megyében. szükségessé vált, hogy az ifjúsági lakásépítési akciót kiterjesszék a nagyobb községekre is, ahol ugyancsak sok fiatal házaspár él és súlyos gond a lakáshiány. foglalkoztak a baranyában élő ifjú művészek helyzetével is és megállapították, hogy a pécssett működő „m1-68„ elnevezésű író-költő csoport, a villányi szobrásztábor és a siklósi kerámiai alkotóház fiatal tagjai eredményesen járultak hozzá műveikkel kulturális életünk gazdagodásához, s ezért a tanács és a kisz a jövőben is hatékonyan támogatja őket. /mti/

12.05/ju

Tó 13²⁰

-14-

22. a nyugdíjas oktatásügyi dolgozók helyzetéről tárgyalt a pedagógusok szakszervezetének elnöksége

vld/ek-ju zs -cz

1969. november 27.

a nyugdíjas oktatásügyi dolgozók helyzetéről, a problémáik megoldásának feladatairól tárgyalt a pedagógusok szakszervezetének elnöksége csütörtöki ülésén. a szakszervezetben a nyugdíjasok aránya megközelíti a 10 százalékot. feltétlenül indokolt, tehát hogy megkülönböztetett figyelemmel kísérjék a nyugdíjasok életkörülményeinek alakulását. az elnökség nyugtázta, hogy a szakszervezeti tisztségviselők, aktivisták nagy felelősségtudattal, egyre fokozódó hozzáértéssel foglalkoznak egyebek közt az idős, nyugdíjas nevelők és hozzátartozóik szociális jogainak érvényesítésével, kulturális igényeik kielégítésével. számos helyen hagyomány a nyugdíjba lépők ünnepélyes búcsúztatása, az arany- és gyémánt-diplomások közszóntése.

az elnökség - a vita alapján - úgy döntött, hogy a szot társadalombiztosítási főigazgatóságánál lépéseket tesz a nyugdíjasok több problémájának megoldására, jogos, régi igényeinek kielégítésére. állást foglalt a testület abban, hogy javasolja a vasdiploma rendszerítését óvónőknek és tanítóknak is. továbbra is fenntartják az igényt, hogy 50 százalékos vasuti kedvezmény legyen a nyugdíjas pedagógusoknak. /mti

23. eltér a vezetők és a dolgozók véleménye - mi legyen a kulturális és szociális célokra szánt pénzből?

vld/z/um cz

1969. november 27.

hasznos felmérést végzett a népi ellenőrzési bizottság baranyában a vállalatok kulturális és szociális célokra szánt pénzeszközeinek felhasználásáról. több variációs kérdéssorozatban külön vizsgálták meg a vezetők és a dolgozók - többségük fizikai munkások - véleményét. a feladatok rangsorolásában a vezetők közül legtöbben az üzemi étkeztetést, az üzemi szociális létesítmények fejlesztését, a munkaruha ellátását tartották legfontosabbnak. a dolgozók messze a többi elé helyezték a lakásépítés eegítését. pősnak igen súlyos gondja az ovodai helyzet. ezen a téren is eltér a vezetők és a dolgozók véleménye. a vezetők 5,3 százaléka, míg a megkérdezett dolgozók, - elsősorban a kisebb jövedelműek és természetesen a nők - 56 százaléka tartja fontosnak a gyermekintézmények, elsősorban óvodák vállalati támogatását. az érdekes felmérés tapasztalatait a baranyai vállalatok és társadalmi szervek rendelkezésére bocsátja a népi ellenőrzési bizottság. /mti/

12.40/um

Tó 13²⁰

- 15 -

12.50/um

12.50/um

12.50/um a meteorológiai intézet jelenti november 27-én, csütörtök 13 órakor:

az éjszakai lehülés erősödik

Fontos felől folyamatosan hideg légtömegek áramlanak kontinentális középső vidéke felé. első hullámuk ma hajnalra már elérte a földközi tenger és a fekete tenger térségét is. jelentős, körülbelül 10-12 fokos lehülést, esőt, majd hózáport és viharos szelet okozott. a hideg levegő kiterjeszkedése európa keleti felére is várható. így az északra képest meleg idő uralma egyre kisebb területre, csak a szovjetunió európai részének keleti felére korlátozódik. hazánkban szerdán a hajnali záporok és zivatarok után napközben felszakadozott a felhőzet és pár órára kisütött a nap. így a nappali felmelegedés 9-16 fok között volt. a korábbi órákra a hideg levegő elérte a dunántúlt, itt megnövekedett a felhőzet, s ismét esett az eső, majd havazott. később az ország keleti részén is esett az eső. a reggeli mérések szerint országos területi eloszlásban a csapadék mennyisége néhány helyen elérte a 11-12 millimétert, sőt zircről 14, tiszabecsről 17, és csongorról 18 millimétert jelentettek. csütörtökön hajnalra nyugaton mínusz 1, plusz 3, keleten 2-6 fokig hült le a levegő. déli felhős, szeles idő volt, egy-két helyen nyugaton gyengén havazott. a hőmérséklet 11 órakor 0, plusz 4 fok között váltakozott. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 9.2 fok volt, 6.5 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 752 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, néhány helyen futóesővel, havazással. helyenként erős északnyugati, szél átmenetileg mérséklődik, az éjszakai lehülés erősödik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minisz 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 0, plusz 5 fok között.

a duna vízállása ma reggel budapestnél 121 centiméter./mti/

12.50/um

Tb 13³⁰

1969. november 27.

13.10/ju az év végén forgalomba kerül a tizliteres vízmelegítő és fűtő-hűtő kandalló

13.10/ju

1969. november 27.

a villamos berendezés és készülék művek transzvilág gyáránál vezetési csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak termékük piaci helyzetéről. elmondották, hogy hagyományos cikkeik részét iránt csökkent a kereslet, ezért keletibb termékekkel pólták a választékot. újabb változatokkal egészítették ki a vezérlő árammegszakító sorozatát, amelyeknek licencét belgiumból vásárolták. e típust továbbfejlesztve különleges berendezést is gyártanak, amelyekkel az ivóvízes kemencék ötvenezerszer kapcsolhatóak. a vezérlő berendezések újabb típusait is kidolgozták. újdonságuk például az elektronikus ajtózárra, amely minden eddiginél nagyobb biztonságot nyújt. a zárat csak az tudja kinyitni, aki tárcsaszámsor a tíz szám közül ismeri annak a négynek a helyes sorrendjét, amelyet bezárásakor használtak. téves tárcsaszámsor esetén megszólal a riasztójel. megkezdtek annak a vezérlő berendezésnek a gyártását is, amely baromfi-, illetve sejtnevelők világítását, fűtését, szellőztetését szabályozza.

az üzem több fontos közszükségleti cikk gyártását is bevezette. az egyik a két kilowattos hőkandalló, amely télen fűt, nyáron pedig ventilátorral segítségével szellőzteti, hűti a lakást. újdonságuk országos hírnévű cikknek számít a tizliteres vízmelegítő. mindkét új cikk első sorozata karácsony előtt megjelenik a boltokban. a hőkandalló 850, a vízmelegítő pedig 1260 forintba kerül.

az üzem vezérlő berendezését ezennel nemcsak gyártja, hanem változtatja azok helyszíni szerelését is. az első megállapodást az intranzszmassal kötötte arról, hogy az ndk részére készített szállítóberendezések vezérlő rendszerét a helyszínen helyezi üzembe. /mti/

--

bb 26. megjelent a szennyvíz-bírságotól végrehajtását szabályozó rendelkezés

13.10/ju

1969. november 27.

a szennyvíz-bírságról kiadott kormányrendelet végrehajtásával kapcsolatos teendőket az országos vízügyi hivatal elnökének most megjelent új rendelkezése szabályozza. eszerint a vízügyi igazgatóságok vízvédelmi szakágazati szervezetének kell ellenőriznie az üzemek szennyvizét és a tisztító berendezéseket, mégpedig lehetőség szerint mindig az év első felében, rendkívüli szennyezés esetén azonban a bejelentést követő 24 órán belül kell vizsgálatot tartani.

/ folyt. köv. /

13.10/ju

-17-

bb 26. / megjelent a ... 1. folyt./-ju

A korábbtól eltérően már közvetlenül a csatornavezeték utolsó pontjából kell szennyvizmintát venni. mérgező vagy fertőző szennyvíz esetén mindjárt a tisztító berendezésről, vagy a keletkezés helyéről elfolyó vizet kell megvizsgálni. Lényegesen pontosabb lesz tehát a mérés, mert jelenleg a folyókban vagy a tavakban felgyűlt szennyvizet vizsgálják, s így jóval nehezebb kimutatni a szennyezettség mértékét. az üzem jogosult arra, hogy a mintából maga is igényeljen és összehasonlító vizsgálatot végeztesse. a megengedhető értéket túllépő szennyezettségért fizetendő szennyvíz-bírság övre - idényüzemnél az idény tartamára - állapítják meg. ha a kifogásolt szennyezettség továbbra sem szűnik meg, akkor a bírságot progresszíven emelik: a bírságolás harmadik évében kétszeresére, a negyedik évben háromszorosára és az ötödik évtől már ötszörösére növelik a kiszabott bírság összegét.

az új rendelkezés a kihirdetés napján életbe lépett, de intézkedéseit csak az 1970. január 1-e után kiszabásra kerülő bírságoknál kell alkalmazni. /mt1/

--

bb 27. visszaérkezett budapestre

tm-ju zs -cz

1969. november 27.

az mszmp kb pártmunkásküldöttsége, amely mána gyulának, a kb agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetőjével az élen a bkp kb meghívására látogatást tett bulgáriában. /mt1/

--

13.30/ju

T₁₃ 13³⁰

-18-

bb 28. bemutatják az 1970-es művészeti naptárakat

ttfj-ju zs -cz

1969. november 27.

Művészeti reprodukciókkal diszitett jövő évi naptárakból tartott bemutatót csütörtökön az újságíróklubban nemes béla, a képzőművészeti alap kiadóvállalatának igazgatója. közölte, hogy mintegy egy 60 fős új naptár készül a kiadó gondozásában, az együttes példányszáma megközelíti a félmilliót.

a szóbanforgó naptárak jobbára a külkereskedelmi vállalatok és más exportőr cégek külföldi propagandáját, termékeinek népszerűsítését, illetőleg magyarország bemutatását szolgálják. de az idén 13 fős színes reprodukciós naptárat / elegendő mennyiségben / a belkereskedelem is árusít. az egyik kiadványujánság a jeles fotóművész gink ládoly képeit tartalmazza - a balatonról, egy kis formátumu naptárban székely bertalan festményeinek 13 reprodukciójával találkoznak. a választék „ slágere „ az a naptár, amely - az illusztráció műfajban is kiemelkedő - szász endre grafikusművész alkotásait sorakoztatja fel: minden hónap lapján a festészet világhírejelmeinek egy-egy portréja kapott helyet, többek között leonardo, raffaello, tiziano, toulouse lautrec remekbeszabott képmása.

a nemzetközi piacon egyébként igen magasan értékelik a magyar naptárakat. az évenként ismétlődő naptár-világkiállításokon, amit 1969-ben brémában rendeztek meg, 54 országból benevezett 950 naptárféleség közül 159 kiadványt díjaztak, s magyarország - az mszmp után - a második helyre került, 10 kitüntető oklevelet szerzett a díjazott magyar naptárak között kiemelkedő sikere volt a malév 1969-es naptárának, amely - nagy méretben - a villon-költeményekhez készített szász-illusztrációkat fűzte sorba. /mt1/

--

bb 29. elutazott az szmbt küldöttsége

tm-ju -cz

1969. november 27.

csütörtökön elutazott budapestről a. a. kocsetkov, a szovjet baráti társaságok szövetségének osztályvezetője és f.i. oszkolkov, a szovjet magyar baráti társaság felelős titkára, akik az mszmp és szmbt 1970-71. évi együttműködési tervéről tárgyaltak, a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren nagy mária, a z mszmp főtitkára bucsuztatta. ott volt i. i. bagyul, a budapesti szovjet nagykövetség első titkára. /mt1/

--

14.05/ju

T₁₄ 14⁰⁵

-19-

bb 30. az ésszerűbb létszámgazdálkodás ösztönzéséről hozott határozatot a gazdasági bizottság

i sl/mm-ju ie -cz

1969. november 27.

a kormány gazdasági bizottsága a munkaügyi miniszter előterjesztése alapján megvizsgálta a létszámgazdálkodás tapasztalatait.

az előterjesztés megállapítja, hogy a gazdasági reform bevezetése óta eltelt időszakban kedvezőtlenül alakult az élő munka felhasználásának hatékonysága, negatív jelenségek tapasztalhatók a vállalatok létszámgazdálkodásában. e tendenciák kialakulásának több oka is van, de jelentősen közrejátszik egyes közgazdasági szabályozók hatása is. emiatt már 1970-ben szükséges a létszámgazdálkodásra ható szabályozók módosítása. a szabályozókat olyan módon kell megváltoztatni, hogy elősegítsék az élő munka hatékonyabb felhasználását, javítsák a vállalati létszámgazdálkodást, csökkentsék az indokolatlan munkaerőkeresletet, ugyanakkor a szabályozóknak a felesleges létszám felszabadítására is ösztönözniük kell a vállalatokat. olyan változásokra van tehát szükség, hogy a jelenlegihez képest közeledjenek egymáshoz a létszámnövekedés és bérszínvonal - emelés vállalati terhei. ez úgy érhető el, ha a bérszínvonal-növekedés terheinek egy részét a vállalatok a részesedési alap helyett költségként számíthatják el, ha a jelenleginél nagyobbak lesznek a létszámnövekedés terhei és a vállalatok érdekelttek lesznek a nem kellő hatékonysággal foglalkoztatott létszám felszabításában. ugyanakkor a szabályozóktól elvárt hatások kibontakozásához egyéb gazdasági, társadalmi és politikai intézkedések is szükségesek.

a gazdasági bizottság a javasolt módosítások alapelveit elfogadta, s ezzel kapcsolatban határozatot hozott. a határozat hangsúlyozza, hogy 1970-ben különös figyelmet kell fordítani az említett célok megvalósítására, a munka termelékenységének gyorsabb ütemű növelésére.

a szocialista iparban és az építőiparban 1970. január elsejétől csökkenteni kell a bérszínvonal-emelés vállalati terheit, mégpedig oly módon, hogy a létszám növekedésből adódó többlet bértömegnek csak 70 százalékát kell a részesedési alappól fedezni.

/ folyt. köv./

14.10/ju

Ts Mvs

-20-

bb 30. / az ésszerűbb... 1. folyt./-ju

annak érdekében, hogy a vállalatok indokolatlanul ne növeljék a létszámot, létszámemelés esetére megnövelik a vállalat terheit, mégpedig a növekedéssel járó bértömeg egyharmadával. Létszámcsökkenés esetén viszont a felszabaduló bértömeg egyharmadával csökkennek a terhek.

az érdekelt miniszterek felhatalmazást kaptak, hogy egyes ipari területeken eltérő módszert alkalmazhassanak, továbbá, hogy az iparon kívüli területeken - az iparban alkalmazott elvek és a helyi sajátosságok alapján - intézkedhessenek a szabályozó rendszer megfelelő módosítására. /mti/

--

bb 35. nem használják fel az utak, hidak karbantartására biztosított összegeket nógrád megyében

vid-kz/tné-ju -cz

1969. november 27.

nincs biztosítva a tanácsok kezelésében lévő utak, hidak karbantartására szolgáló összegek felhasználása nógrád megyében - állapította meg a megyei népi ellenőrzési bizottság csütörtökön a salgótarjánban megtartott ülésén. az ülést megelőző, egész megyére kiterjedő vizsgálat során ugyanis kiderült, hogy a tanácsi költségvetésből és a központi keretből rendelkezésre álló pénzből a tavalyihoz hasonlóan az idén is sokmillió forint megmarad, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy nem végzik el a szükséges karbantartásokat. a jelenség egyik fő okát abban jelölték meg, hogy a helyi tanácsi szervek a pénzügyi támogatás jó részét évközben kapják meg, s így már képtelenek annak felhasználáshoz kivitelezői kapacitást biztosítani. az okok közé tartozik továbbá az anyaghiány, valamint a karbantartást végző vállalatok, üzemek műszaki-technikai elmaradottsága is. az utóbbival kapcsolatban több bíráló észrevételt tettek az egr-i közúti építő vállalat tevékenységével kapcsolatban. a népi ellenőrzési bizottság véleménye szerint e vállalatnál mind a gépi felszereltség, mint pedig a műszaki irányítás elmarad a követelményektől. az ülésen javaslatot tettek többek között arra, hogy - a tanácsok tehermentesítése érdekében - a termelőszövetkezeti utak és hidak kezelését adják át a termelőszövetkezeteknek. a felsőbb tanácsi szerveknek indítványt tettek arra, hogy év közben csak akkor juttassanak a helyi tanácsoknak központi keretből, ha a kivitelezői kapacitás biztosítható. /mti/

--

14.20/ju

Ts Mvs

-21-

bb 31. dán tejvizsgáló laboratóriumokat kapnak az állattenyésztési felügyelőségek

vid/kz/tné/um cz

1969. november 27.

Dániából importált tejvizsgáló laboratóriumokat kapnak az állattenyésztési felügyelőségek. a z elsőt pécssett szerelik fel, ezt követően pedig kaposvárott, szolnokon és békéscsabán rendeznek be ilyen laboratóriumot, a későbbiekben pedig az ország valamennyi megyéjét ellátják vele. a gyártó cég - a koppenhágai foss electric vállalat - mérnökei ezekben a napokban műszaki tanfolyamot tartanak pécssett, hogy megismertessék a magyar állattenyésztőkkel a dán tejvizsgáló berendezések működését, kezelését. a laboratóriumok korszerűbb, egészségesebb étkezésiüket, s egyszerűsítették az állattenyésztés fejlődését szolgálják. a tej zsírtartalmát eddig igen hosszadalmas - vegyszeres, centrifugálás - eljárással állapították meg, s ráadásul még nem is kaptak pontos eredményt. a dán berendezések segítségével az eddig átlagosan 2-3 órát igénybe vevő vizsgálatot mindössze fél perc alatt végezhetik el tökéletes pontossággal. a berendezések ugyanakkor alkalmasak a fehérjearány gyors és pontos kimutatására is. e vizsgálatok azért rendkívül fontosak, mivel lehetőséget adnak a legtöbb zsírt és fehérjét tartalmazó tejet adó állatok kiválasztására./mti/

--

bb 32. árvízvédelmi készütség a felső-tiszán - a duna is kapott vízpótlást

i sb/gk/um ie cz

1969. november 27.

az utóbbi napokban 40 millimétert meghaladó csapadék hullott a felső-tisza vízgyűjtő területére, s többméteres árhullámot indított el a tiszán. tiszabecsnél két nap alatt 3.5 vásárosnaménynál pedig majdnem öt méterrel duzzadt a folyó. ezért a felsőtiszavidéki vízügyi igazgatóság elsőfoku árvízvédelmi készütséget rendelt el a tiszabecs és a vásárosnamény közötti folyószakaszra. a csapadékból jutott valamennyi a felső-tiszai mellékfolyóknak is, de től a vízpótlástól a mellékágakban csak mérsékelt áradás keletkezett. a tiszán levonuló árhullám sem okoz különösebb gondot a vásárosnamény alatti folyószakaszon. a mélyebb és szélesebb mederben ugyanis jobban szétterül a víz, csökkent a vízszint, s így előreláthatólag a folyó középső szakaszán nem lesz szükség árvízvédelmi készütségre.

/folyt.köv./

- 22 -

Tó Műs

bb 32. / árvízvédelmi...folyt./um

kedvező „vizes„ hírek érkeztek a dunáról is. az alpcokban le- nulllott eső - bár jóval kevesebb, mint a tisza felső szakaszán - kisebb vízpótlást adott a dunának. bécsnél két nap alatt 31 centiméterrel emelkedett a folyó vízszintje. a duna budapesti szakasza csütörtökön érezte meg a kis áradás első jeleit, szerdától csütörtökig 4 centiméterrel emelkedett a víz. szombatig további 29 centiméteres áradás várható, s ezzel már eléri a duna a 150 centiméter körüli vízszintet. a kis áradás némileg segíti tehát a budapesti vízellátást, a kutak vízhozamának növelését, de nagyon rövid lélegzetű, ez a támogatás. a duna legfelső szakaszáról ugyanis már apadást jeleztek, s a lehülés miatt az újab csapadék már nem eső, hanem hó volt és ebből csak később „lát- hat,, vizet a folyó./mti/

--

bb 33. szovjet belkereskedelmi küldöttség érkezett budapestre

i kf/j/um ie cz

1969. november 27.

a magyar-szovjet belkereskedelmi munkacsport ülésére sz.m. szemicev belkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével csütörtökön szovjet küldöttség érkezett budapestre. a szovjet delegáció a belkereskedelmi minisztérium vezetőivel tárgyal a két tárca közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés kérdéseiről. /mti/

--

bb 34. két tárgnyeremény -sorsolás a decemberi lottószelvények között

i kf/j/um ie cz

1969. november 27.

december a havi szokásos tárgnyereményhúzáson kívül rendki- vüli jutalom-sorsolást is rendez a sportfogadási és lottóigazga- tóság. a két húzáson összesen 2000 nyereményt - főnyereményen- ként négy öröklakást és három személygépkocsit - sorsolnak ki. a rendkívüli lottó-jutalom-sorsolást december 27-én, a szo- kásos havi húzást december 28-án tartják./mti/

--

- 23 -

Tó Műs

bb 36. magyar siker a lipcsei rövidfilm fesztiválon

k fe/gg/um zs cz

1969. november 27.

magyar siker született a lipcsei rövidfilmfesztiválon: a népszerű tudományos filmek kategóriájában dévényi lászló örökösök című alkotása ezüst galamb-díjat nyert./mti/

bb 37. öntözési ankét

t jf/tm/um le cz

1969. november 27.

csütörtökön a technika házában az öntözésfejlesztésről és az ezzel kapcsolatos kutatómunkáról rendezett ankétot a magyar agrártudományi egyesület. dr. tóth mihály, a kém főosztályvezetője elmondotta, hogy a magyar mezőgazdaság több mint 700.000 holdon rendezkedett be öntözésre, ebből az idén mintegy félmillió hold kapott mesterséges csapadékot. a következő években egymillió hold fölé emelik az öntözhető területet, de jövőre azonban még csak mindössze 30.000 holdas bővítéssel számolnak.

az ankét előadásaiából kitűnt, hogy az öntözési szakemberek különösen sokat várnak a tisza ii. vízgyűjtő-öntözőrendszertől. a területen legkorábban 1973-ban látnak hozzá a duzzasztáshoz és két évvel később kezdik meg az első 120.000 holdas szakasz öntözését. a tisza ii. hatóterületén jó ütemben épül a kijelölt 3 modellüzem, ahol kísérleteket indítanak majd./mti/

bb 38. korszerűsítik a helyiérdekű vasutakat - gyorsautóbusz-járatok a főváros környékére

vid/kz/tné/um cz

1969. november 27.

százhetvenezer vidékről budapestre járó dolgozó közlekedési problémáit vitatják meg a közlekedéstudományi egyesület és a pest megyei tanács közös rendezésében csütörtökön a pest megyei tanács székházában megkezdődött kétnapos tanácskozáson. a vidékről budapestre járó 170 ezer dolgozó többsége - mint rámutattak - pest megyében lakik. legtöbben az - összes bányások mintegy 50 százaléka - a főváros agglomerációs övezetéhez tartozó 45 községből utazik naponta budapestre és vissza.

/folyt.köv./

- 24 -

NA 1520

bb 38. /korszerűsítik a helyiérdek.....folyt./um

többségük, bár 25 kilométeren belüli körzetből indul a fővárosba, naponta 77-80 percet tölt utazással. a legrosszabb helyzetben a vonaton közlekedők vannak; az ő utazási idejük átlagosan 3 órát tesz ki. a főváros közlekedés-fejlesztési terve számol ezzel a problémával s olyan hálózat kialakítását javasolja, melynek gerincét nagykapacitású gyorsvasuti hálózat képezi. ezzel bsszhangban nagy összegeket költenek a helyiérdekű vonalak korszerűsítésére. 1973-ban a batthány térre helyezik át a szentendre-hév végállomását, villamosítják ráckeve-tököli szakaszt, a csömöri-hév vonalat pedig autóbusz-járatok váltják fel. a helyiérdekű vasutvonalak korszerűsítésével lényegesen növekszik majd az utazási sebesség. több jelenleg még ingavándor-forgalomban közlekedő autóbusz-járatot 1975-ig gyorsjáratná alakítanak át./mti/

bb 39. magyar-angol közgazdasági kollokvium

1 sz/ta/um le cz

1969. november 27.

november 28-30 között magyar-angol közgazdasági kollokviumra kerül sor a london melletti wilton parkban. a kollokviumra csütörtökön magyar közgazdász-delegáció utazott angliába. a delegációt dr. bogárn józsef akadémikus, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke vezeti.

a kollokviumra 13 magyar szakértő előadását készítették elő, és előadásokat tart több neves angol közgazdász, egyetemi tanár, tudományos kutató. a z előadások felölelik a nemzetközi gazdasági kapcsolatok számos időszerű kérdését, egy részük pedig érinti a magyar-angol gazdasági kapcsolatokat is./mti/

bb 40. medosz-küldöttség utazott Lengyelországba

1 jf/ta/um le cz

1969. november 27

a lengyel erdőgazdasági és faipari szakszervezet elnökségének meghívására kovács istván főtitkár vezetésével csütörtökön medosz-küldöttség utazott lengyelországba. a mezőgazdasági szakszervezeti delegáció a munkavédelem és a bérezés helyzetét, valamint a szakszervezetek közötti együttműködés bővítésének lehetőségeit tanulmányozza./mti/

- 25 -

NA 1520

60. 41. javítani kell az alábbi ipari és mezőgazdasági üzemek egészségügyi és szociális helyzetét

vid/kz/rj hgy

1969. november 27.

a szakszervezetek zala megyei tanácsának elnöksége és a megyei népi ellenőrzési bizottság együttesen vizsgálta meg zala megye 17 ipari és 3 mezőgazdasági üzemében a munkaegészségügyi és szociális ellátás helyzetét. a tapasztalatok összegezésére az sznt elnökségének csütörtöki ülésén került sor.

megállapították, a vizsgált ipari és mezőgazdasági üzemek többségében az egészségügyi helyzet, a munkások szociális ellátása, a munkásvédelmi és az üzemegészségügyi szolgálat nem kielégítő, sok helyen az alapvető feltételek sincsenek biztosítva. elmarasztalták a zala megyei sütőipari vállalatot, mert a pár éve épített zalaegerszegi kenyérgyárban penészes falakat, olajtól piszkos padozatot találtak. a zala megyei vasipari vállalatnál a vizsgálat megállapítása szerint az elemi munkaegészségügyi feltételeket sem teremtették meg. a termelőszövetkezetekben elsősorban a kisegítő üzemeket vizsgálták meg. a tapasztalatok szerint az ott dolgozók szociális ellátása egyszerűen megoldatlan. a szakszervezeti vezetők arra a következtetésre jutottak, hogy az üzemekben a termelésfejlesztési törekvések mellett elhanyagolják az ilyen feladatokat. a balesetvédelmi oktatás is formális. így fordulhat elő, hogy az üzemi balesetek és a balesetek miatt kieső munkanapok száma növekszik.

megoldatlan az üzemorvosi ellátás is. a jelenlegi 42 üzemorvosi óra helyett 84-re volna szükség, de a jövő évben is mindössze 8-at lesz több. a szakszervezetek zala megyei tanácsának elnöksége az üzemi munkások egészségügyi és szociális helyzetének megváltoztatására javaslatot dolgoz ki. /mti/

--

15.10 rj

- 26 -

NA 150

60. 44. a munkaerő vándorlás okait vizsgálta a vas megyei népi ellenőrzési bizottság

vid/kz/tné/rj cz

1969. november 27.

a munkaerő vándorlás okainak kiderítésére indított vizsgálat tapasztalatait összegezte csütörtöki szombathelyen megtartott ülésén a vas megyei népi ellenőrzési bizottság. az utóbbi másfél évre kiterjedő vizsgálat tapasztalatai alapján a munkaerő vándorlást lényegesen nagyobb arányúnak - mind vállalati, mind népgazdasági szempontból károsnak - ítélték. a megye iparában - mint rámutattak - 1968-ban 33.330 főt, ez év első felében pedig 34.880 főt foglalkoztattak. tavaly csaknem 14 ezren léptek be a különböző munkahelyekre, a kilépők száma pedig mintegy 10 ezer volt. az ez év első felében állományba vett új dolgozók száma elérte a hatvezret, a kilépők pedig a négyezeröttszázat. a kilépések kétharmada személyi okokra vezethető vissza. a dolgozók többsége magasabb fizetésért változtatta munkahelyét. a magasabb kereset reményében most már a szakképzett dolgozók körében is egyre gyakoribb a munkahely változás. a nagyarányú munkaerő vándorlásban nagy szerepe van az előmeneteli lehetőség, továbbá az anyag és erkölcsi megbecsülés, valamint a tervszerű vállalati politika és a megfelelő munkahelyi szervezethez hiányának is. a tőrszárda tagjainak sokszor lassabban emelkedik a keresete, mint azoké, akik gyakran munkahelyet változtatnak. sokan kényszerülnek arra, hogy szakképzettségüknek nem megfelelő munkakörben dolgozzanak, s több helyen nem biztosítják a munkások továbbtanulási lehetőségét sem.

népgazdasági érdekekkel összeegyeztethető, kívánatos irányú munkaerő áramlásra ugyiszlvan nincs példa. a munkahelycserék 80-90 százaléka vállalati, népgazdasági szempontból közümbös, vagy káros.

a népi ellenőrzési bizottság javasolta a vállalatoknak, hogy folyamatosan elemezzék a dolgozók kezdeményezéséből eredő kilépéseket s az így szerzett tapasztalatok alapján tegyenek megfelelő intézkedéseket, folytassanak tervszerű vállalati bérpolitikát és bérfejlesztést. fokozzák a rendelkezésükre álló anyagi eszközök hatékonyságát, törődjenek többet dolgozók problémáival, biztosítsák továbbképzési lehetőségüket, javítsák munkaörülményeiket. /mti/

--

15.20 rj

- 27 -

NA 150

1

10. 41. javítani kell az alai ipari és mezőgazdasági üzemek egészségügyi és szociális helyzetét

vid/kz/rj hgy

1969. november 27.

a szakszervezetek zala megyei tanácsának elnöksége és a megyei népi ellenőrzési bizottság együttesen vizsgálta meg zala megye 17 ipari és 3 mezőgazdasági üzemében a munkaegészségügyi és szociális ellátás helyzetét. a tapasztalatok összegezésére az sznt elnökségének csütörtöki ülésén került sor.

megállapították, a vizsgált ipari és mezőgazdasági üzemek többségében az egészségügyi helyzet, a munkások szociális ellátása, a munkásvédelmi és az üzemegészségügyi szolgálat nem kielégítő, sok helyen az alapvető feltételek sincsenek biztosítva. elutasították a zala megyei sütőipari vállalatot, mert a pár éve épített zalaegerszegi kenyérgyárban penészes falakat, olajtól piszkos padozatot találtak. a zala megyei vasipari vállalatnál a vizsgálat megállapítása szerint az elemi munkaegészségügyi feltételeket sem teremtették meg. a termelőszövetkezetekben elsősorban a kiegészítő üzemeket vizsgálták meg. a tapasztalatok szerint az ott dolgozók szociális ellátása egyszerűen megoldatlan. a szakszervezeti vezetők arra a következtetésre jutottak, hogy az üzemekben a termelésfejlesztési törekvések mellett elhanyagolják az ilyen feladatokat. a balesetvédelmi oktatás is formális. így fordulhat elő, hogy az üzemi balesetek és a balesetek miatt kieső munkanapok száma növekszik.

megoldatlan az üzemorvosi ellátás is. a jelenlegi 42 üzemorvosi óra helyett 84-re volna szükség, de a jövő évben is mindössze 8-at lesz több. a szakszervezetek zala megyei tanácsának elnöksége az üzemi munkások egészségügyi és szociális helyzetének megváltoztatására javaslatot dolgoz ki. /mti/

--

15.10 rj

- 26 -

NA 150

10. 42. a munkaerő vándorlás okait vizsgálta a vas megyei népi ellenőrzési bizottság

vid/kz/tnd/rj cz

1969. november 27.

A munkaerő vándorlás okainak kiderítésére indított vizsgálat tapasztalatait összegezte csütörtöki szombathelyen megtartott ülésén a vas megyei népi ellenőrzési bizottság. az utóbbi másfél évre kiterjedő vizsgálat tapasztalatai alapján a munkaerő vándorlást lényegesen nagyobbarányúnak - mind vállalati, mind népgazdasági szempontból károsnak - ítélték. a megye iparjában - mint rámutattak - 1968-ban 33.330 főt, ez év első felében pedig 34.880 főt foglalkoztattak. tavaly csaknem 14 ezren léptek be a különböző munkahelyekre, a kilépők száma pedig mintegy 10 ezer volt. az ez év első felében állományba vett új dolgozók száma elérte a hatzretet, a kilépők pedig a négyezeröttszázat. a kilépések kétharmada személyi okokra vezethető vissza. a dolgozók többsége magasabb fizetésért változtatta munkahelyét. a magasabb kereset reményében most már a szakképzett dolgozók körében is egyre gyakoribb a munkahely változás. a nagyarányú munkaerő vándorlásban nagy szerepe van az előmeneteli lehetőség, továbbá az anyag és erkölcsi megbecsülés, valamint a tervszerű vállalati politika és a megfelelő munkahelyi szervezethez hiányának is. a törzsgárda tagjainak sokszor lassabban emelkedik a keresete, mint azoké, akik gyakran munkahelyet változtatnak. sokan kényszerülnek arra, hogy szakképzettségüknek nem megfelelő munkakörben dolgozzanak, s több helyen nem biztosítják a munkások továbbtanulási lehetőségét sem.

népgazdasági érdekekkel összeegyeztethető, kívánatos irányú munkaerő áramlásra egyszerűen nincs példa. a munkahelycserék 80-90 százaléka vállalati, népgazdasági szempontból közömbös, vagy káros.

a népi ellenőrzési bizottság javasolta a vállalatoknak, hogy folyamatosan elemezzék a dolgozók kezdeményezéséből eredő kilépéseket és az így szerzett tapasztalatok alapján tegyenek megfelelő intézkedéseket, folytassanak tervszerű vállalati bérpolitikát és bérfejlesztést. fokozzák a rendelkezésükre álló anyagi eszközök hatékonyságát, törődjenek többet dolgozóik problémáival, biztosítsák továbbképzési lehetőségeiket, javítsák munkaörülményeiket. /mti/

--

15.20 rj

- 27 -

NA 150



bb 42. nem kielégítő a fogyasztók érdekvédelme - egerben tanácskoztak a heves megyei országgyűlési képviselők

vid-kz szb -cz

1969. november 27.

az országgyűlési képviselők heves megyei csoportja csütörtökön egerben tartotta ülését. a megye lakosságának áruellátását értékelték. az új mechanizmus bevezetése - mint rámutattak - kedvezően befolyásolta a kereskedelem tevékenységének alakulását. 1968-ban 7,5 százalékkal, ez év első tíz hónapjában pedig több mint 11 százalékkal magasabb volt a kiskereskedelem forgalma mint a megelőző évben. a szövetkezeti kereskedelem fejlődése különösen a falvak ellátásának színvonalában hozott jelentős változást, bár még mindig nem kielégítő az idegenforgalmi területek ellátottsága. kevés árusítói hely van például a mátrában. több képviselő rámutatott, hogy az áruellátás kedvező alakulása mellett több tekintetben háttérbe szorult a fogyasztók érdekvédelme. még mindig hosszú és bonyolult az út a termelőtől a vásárlóig. ez gyakran zavarja az ellátást és kedvezőtlenül befolyásolja az árak alakulását. alig akadt még példa arra, hogy a boltok, a fogyasztók érdekeinek védelmében a kifogásolható kenyér vagy más élelmiszer-szállítmányt visszautasították volna.

az országgyűlési képviselők végül a soronkövetkező országgyűlés előkészületeivel kapcsolatos feladatról tanácskoztak. /mti/

--

bb 43. ötszáz kalóriával javítják a borsodi szén fűtőértékét

vid-kz/tné szb -cz

1969. november 27.

sikerral fejeződtek be a borsodi szénbányák berentei központi szénosztályozóján a szén minőségének javítására kezdett mosási kísérletek. a kísérletek keretében felszerelt ugynevezett rezonáns rostákon áthaladó diószenet erős vízszugárral mosták. a szén a fűtőben - a fajsúlykülönbség alapján - elvált az éghetetlen meddő anyagoktól. az éghetetlen anyagok eltávolításával a szén fűtőértéke 500 kalóriával növekedett s így most már megközelíti a négyezer kalóriát. a kísérlet eredményét a következőkben folyamatosan alkalmazzák. a már felszerelt berendezésekkel naponta 400 tonna szén mosását tudják elvégezni. /mti/

--

15.35/szb

-28-

NA 154

bb 46. újabb festmény bélyegsorozatot ad ki a posta

i kfókf szb ie

1969. november 27.

a posta újabb szép bélyegekkal, az idei második festmény sorozattal örvendezteti meg a filatelistákat. december 2-án adja ki a németalföldi festőknek a szépművészeti múzeum - illetve az egeri gárdonyi Géza múzeum - tulajdonában levő műveit ábrázoló, 7 értékből álló festmény-bélyegsorozatot. /mti/

--

bb 47. szerdánként zárva az állatkert

i kf/kf szb ie

1969. november 27.

a fővárosi állat- és növénykert - a többéves szokásnak megfelelően - december 1-től 1970. március 31-ig a szerdai napokon zárva tart. /mti/

--

bb 48. egyetemi tanári székfoglaló szegeden

vid-kz szb -cz

1969. november 27.

dr. Szilberek János igazságügyminiszterhelyettes, a szegedi József Attila tudományegyetem állam- és jogtudományi karán a polgári jogi tanszék egyetemi tanárává nevezték ki. a miniszterhelyettes egyetemi tanári székfoglaló előadását csütörtökön délután tartotta meg a szegedi egyetem jogi karán. referátumában jogrendszerünk továbbfejlesztésének néhány elvi kérdését taglalta. /mti/

--

bb 49. vasárnap délután temetik Jámbor Istvánt

vid-kz szb -cz

1969. november 27.

a rövid, de súlyos szenvedés után hirtelen elhunyt Jámbor Istvánt, a földesi rákóczi termelőszövetkezet elnökét, a szocialista munka hőst vasárnap délután földesen helyezik örök nyugalomra. a gyászszertartást földesen a rákóczi u 31 szám alatti lakásukon tartják. /mti/

--

16.20/szb

-29-

NA 1650

bb. 45. meghalt merly istván

gy/cz

1969. november 27.

A magyar távirati iroda és a magyar újságírók országos szövetsége mélységes megrendüléssel jelenti, hogy 1969. november 27-én, 55 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt merly istván, az mti külföldi adások szerkesztősége helyettes vezetője, a muosz belpolitikai szakosztályának vezetőségi tagja. merly istvánt a magyar távirati iroda és a magyar újságírók országos szövetsége saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek.

x x x

régi újságírótól bucsuzunk. több, mint 30 esztendőt töltött a szakmában, már fiatalon kapcsolatba került az erdélyi munkásmozgalommal; 1937-től a brassói lapok, majd az esti kurír, a kis újság és a friss újság riportere volt. a felszabadulás után a világosság-nál dolgozott, később az esti budapest, majd az esti hírlap belpolitikai rovatvezetője lett. 1957-ben került a magyar távirati irodába; 1957-től 1959-ig az mti bukaresti, 1959-től 1962-ig pedig berlini tudósítója volt. az elmúlt hét esztendőben az mti külföldi adások szerkesztőségének helyettes vezetőjeként tevékenykedett. színvonalas, körültekintő munkájával számottevően hozzájárult ahhoz, hogy jelentősen fejlődött a külföldnek szóló tájékoztatás hazánk életéről, építőmunkáinkról, eredményeinkről, a magyarországi eseményekről.

szerény, jóindulatu, szorgalmas ember volt, példamutató kommunista vezető. munkatársai, beosztottai becsülték, szerették. magatartása, - szakmai tudásával, politikai szilárdságával párosulva - tartós népszerűséget és tekintélyt biztosított számára nemcsak közvetlen környezetében, hanem az egész szerkesztőségben. korai halála a magyar újságíró társadalom érzékeny vesztesége./mti/

..

16.30/gy

- 30 -

NA 162

bb. 50. napirenden: az országos népművelési konferencia tézisei

t ol/gk/zs/gy/La

1969. november 27.

az országos népművelési konferencia téziseit csütörtökön a művelődésügyi minisztériumban együttes ülésen vitatta meg az országos népművelési tanács és a konferencia előkészítő bizottsága. „a magyar közművelődés helyzete és feladatai„ című tézisek előkészítését 24 szakbizottság - több mint 500 gyakorló közművelődési szakember, pártmunkás, tudós, művész és újságíró - vizsgálódása, tapasztalatainak összegezése előzte meg. a tézisek készítői felhasználták az elmúlt időszakban lezajlott kulturális tanácskozást - a szot.plénum, az országos ifjúsági kulturális fórum, stb. - tapasztalatait is.

a csütörtökön megvitatott tanulmány a közművelődés időszerű feladatait, új koncepcióját fogalmazta meg. a rendkívül élénk vita alapján tovább dolgoznak a téziseken, majd újabb vitára bocsájtják különböző fórumokon, köztük az országgyűlés kulturális bizottságában is./mti/

..

bb. 51. konya albert főtitkárhelyettes

gk/zs/gy/La

1969. november 27.

vezetésével prágába utazott az mta öttagú küldöttsége a magyar tudományos akadémia és a csehszlovák tudományos akadémia közötti együttműködés 1970-71. évi munkatervének megtárgyalására és aláírására./mti/

..

bb. 52. betört a tél

i sz/mn/le/gy/La

1969. november 27.

a grönlandi és jeges tengeri eredetű kristálytisza hideg légtömegek - egy kis kerülővel ugyan - csütörtökön betörték a kárpát medencébe, s így csütörtökön európai viszonylatban is ezen a területen és főleg a dunántúlon alakult ki a legnagyobb hőmérsékletváltozás. csütörtökön délben az egy nappal korábbi 8-14 fok helyett már csak mínusz 1 és plusz 4 fokos hőmérsékletet mértek, tehát 9-10 fokkal esett a hőmérő higanyszála.

/folyt. köv./

16.40/gy

- 31 -

NA 1700

bb. 52. /betört a tél.... folyt./ gy

ez pontot tett a szokatlan október-novemberi „nyár”, végére, de most másik végletbe esett az időjárás. az esedékes napi középhőmérséklet ugyanis a sokévi átlag szerint 2,6 fok lett volna, s valójában csak a 2 fokot érte el.

a hideg légtömeget havazás és viharos erejű szél kísérte. óránként 95 kilométeres sebességű szállól zúdult a hideg szombat-helyre, de másutt is mértek 80-85 kilométeres sebességű szélidő-késeket. sok helyről jelentettek havazást, de a hó még nem maradt meg, mert napközben 0 fok fölé emelkedett a hőmérséklet. európa nagy része fázik. párizsból, berlinből és drezdából csütörtökön reggel mínusz 1- mínusz 6 fokos hideget jelentettek, ugyanakkor moszkvában még 8, a fekete tenger partján pedig 12-15 fokos meleget mértek, de már nem sokáig érezhetik az enyheséget, mert a hideg fokozatosan ellepi kelet- és délkelet európát is.

a meteorológusok szerint nálunk is tovább időzik a hideg és átmenetileg fokozódik a hajnali lehülés. az erős északnyugati szél pénteken mérséklődik, s felhőátvonulásokra, néhány helyen futó esőre, havazásra számíthatunk. hajnalra mínusz 2- mínusz 7 fokig lehül a levegő és napközben legfeljebb 0 és plusz 5 fok körüli felmelegedés várható. a távolabbi kilátások sem tulságosan biztatóak. a hétfőig várható időjárásban is - bár kissé mérséklődik - uralkodó marad a hideg. hajnalonként mínusz 1- mínusz 6 foknál, napközben pedig plusz 1-6 foknál magasabb hőmérséklet nem várható. s tudomásul kell venni azt is, hogy a jelenlegi hideg csak grönland első téli üzene, amelyet újabb hideghullámok követhetnek./mti/

..

bb. 53. Losonczi pál,

gg/zs/gy/La

1969. november 27.

az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte moktar oul daddah köztársasági elnököt mauritánia iszlám köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából./mti/

..

- 32 -

17.00/gy

NA 1715

bb. 54. a magyar kereskedelmi kamara elnökségének ülése

k sl/so/ie/gy/La

1969. november 27.

a magyar kereskedelmi kamara elnöksége csütörtökön ülést tartott. megtárgyalta az október 7-1 közgyűlésen elhangzott javaslatokból adódó feladatokat, továbbá az elnökség 1970. első félévi munkatervét./mti/

..

bb. 55. irodalmi szinpadi napok balassagyarmaton

vid-fa/gy/La

1969. november 27.

csütörtökön a balassagyarmati mikszáth kálmán művelődési központban megnyitották a balassagyarmati irodalmi szinpadi napokat. a nagyszabású kulturális eseményt - amely egyébként egybeesik a balassagyarmati madách imre irodalmi szinpad fennállásának 10. évfordulójával - ezúttal ötödször rendezik meg. ez alkalommal kerül sor a megyei versmondó verseny lebonyolítására is.

az 5. balassagyarmati irodalmi szinpadi napokon tizenöt együttes szerepel köztük a pozsonyi „forrás”, valamint a sahy-i /ipoly-ság/ józsef attila irodalmi szinpad. tizenegy díjat osztanak ki, köztük a nógrád megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vándordíját, a kisz megyei bizottságának nagydíját. a legjobb rendezést, szerkesztést, műsorválasztást, egyeni teljesítményt is díjakkal jutalmazzák. a népművelési propagandairóda díját,

a négynapos program keretében megrendezik az irodalmi szinpadok szakmai konferenciáját is, továbbá kiállítást nyitnak a palóc múzeumban, a horváth endre galériában és a csesztvei madách-émlékmúzeumban./mti/

..

bb. 56. ünnepi hangverseny bárdos lajos tiszteletére

vid-fa/gy/La

1969. november 27.

bárdos lajos kossuth-díjas zeneszerző születésének 70. évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepi hangversenyt rendeztek dunaujvárosban, s ezzel a koncerttel kezdődtek meg az idei dunaujvárosi zenei napok. az ünnepi esten - amelyet a művelődési ház kamaratermében tartottak - megjelent bárdos lajos is. négy kórus - a mórnicz zsigmond zenei általános iskola, a dr. münnich ferenc gimnázium vegyeskara és kamara kórusa, valamint a dunaujvárosi központi énekkar - adott hangversenyt bárdos lajos műveiből, akit szeretettel ünnepelt a dunaujvárosi közönség./mti/

..

- 33 -

17.15/gy

NA 1730

bb. 57. fogadás az ndk nagykövetségen

t jf/tr/le/gy/la

1969. november 27.

dr. herbert plaschke, az ndk magyarországi nagykövete csütörtökön fogadást adott azoknak a magyar szakembereknek a tiszteletére akik tevékeny részt vállaltak a két ország mezőgazdasági és élelmiszeripari kapcsolatainak bővítésében. a nagykövet üdvözlő szavaiban elmondta, hogy a mezőgazdasági jellegű kereskedelmi kapcsolatok a legutóbbi időszakban tovább mélyülnek, mivel a magyar mezőgazdaság termékeit nagyra értékelik a német demokratikus köztársaságban./mti/

bb. 59. elhunyt zoltán ede, a párt régi harcosa

k hi/tr/zs/gy/la

1969. november 27.

zoltán ede, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése december 2-án, kedden 1/2 12 órakor lesz a rákoskeresztúri új köztemetőben.

mszmp 6. ker. bizottsága

/mti/

bb. 58. ötven millió naposcsibét szállít jövőre bel- és külföldi partnereinek a bábolnai állami gazdaság

vid-fm/gy/la

1969. november 27.

a bábolnai állami gazdaságban csütörtökön befejezték a jövő évre vonatkozó naposcsibe-szerződéskötést. a hazai tenyésztést valósággal forradalmasító bábolnai fajta iránt tovább nőtt a bel- és külföldi partnerek érdeklődése. az erre az évre belföldre szerződött 31 millió és szállításra kerülő 34 millióval szemben, jövőre 38 millió naposcsibét kötöttek le. cseh partnereiknek az ez évi 6,1 millió helyett jövőre 10 milliót szállítanak, míg a kárpátukrajnában épülő bábolnai csibe- és tojásgyárnak jövőre már egymillió naposcsibére lesz szüksége.

a bábolnaiak igyekeznek partnereik igényeit a legmesszebbmenően kielégíteni, hogy minél jobb gazdasági eredményhez jussanak. jövőre már teljes egészében azt az új, az eddigieknél is gyorsabban hizó, nagyobb hasznot hozó broyler-fajtát szállítják változatlan áron, amelyből vevők már az idén is kaptak szállítmányt.

/folyt. köv./
17.30/gy

NA 1815

- 34 -

bb. 58. /ötven millió.... folyt./ gy

ezeknek a baromfiaknak nagyobb az ellenállóképesége és jobb a csont-hús aránya. partnereik az idén már 4 millió csibét hizlatnak azzal az általuk ajánlott legújabb technológiával, amellyel 56 nap helyett 49 nap alatt érik el a kívánt vágósúlyt. az állatok gyorsabb fejlődését bábólnán készülő, nagyobb hatású baromfi-vitaminjaikkal is segítik, s ezeket 20 százalékkal olcsóbban adják majd, mint amennyibe a filaxia készítményei kerülnek. istállófertőtlenítő apparátusukat olyan mértékben bővítették, hogy partnereik valamennyi igényét ki tudják elégíteni./mti/

bb. 60. élénk vita az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának ülésén - napirenden: a tudomány eredményeinek hasznosítása

t pr/gk/zs/gy/la

1969. november 27.

fenér péter, az mti tudósítója jelenti:

csütörtökön a gödöllői agrártudományi egyetemen tartotta ülését bencsik istván elnökletével az országgyűlés mezőgazdasági állandó bizottsága. a képviselők - gergely istván mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes előadása alapján - megvitatották a tudomány szerepét, eredményeinek érvényesítését az élelmiszer- és fagazdaságban.

hazánkban 18 mezőgazdasági, két erdészeti és faipari, valamint tizenöt élelmiszeripari intézetben folytatnak olyan tudományos kutatásokat, amelyeknek eredményeiből a mezőgazdaság közvetlenül is sokat profitál. tudományos program alapján dolgoznak továbbá 19 felsőoktatási intézményben is. a kutatómunka napjainkban a változás időszakát éli. amíg 1968-ban 1 813 kutatási témát tartottak számon, addig 1971-re már csupán 25-30 célprogramos feladatra összpontosítják az intézetek tevékenységét. a szétforgácsoltsággal együtt azt is meg akarják előzni, hogy egy-egy téma - párhuzamosan - több kutató intézetben is szőnyegre kerüljön. rangsorolják a feladatokat s a legfontosabbakra koncentrálnak a kutatómunkát.

a tudomány eredményeinek gyakorlati alkalmazására bőven vannak jó példák. a hazai kenyérgabona szükséglet kielégítése érdekében négy év alatt sikerült végrehajtani az egész országban a gabonafajta-váltást, csupán öt esztendőre volt szükség a hibridkukorica elterjesztéséhez, s alig valamivel több idő kellett ahhoz, hogy mindehhez elfogadjassák a nagyüzemi baromfitartást.

/folyt. köv./
17.45/gy

NA 1820

- 35 -

a következő évtizedet a korszerű élelmiszergazdaság megteremtésének technikai megalapozása fogja jellemezni. a negyedik ötéves tervben intenzívebben fejlesztik majd az élelmiszertermelés technikáját. fokozatosan előtérbe kerülnek az iparszerű, komplex termesztési, illetve állattartási technológiák. felhasználásukkal a természeti körülményekhez egyre jobban alkalmazkodó, termelőképesebb növény- és termelőképesebb állatfajták, illetve hibridok alakulnak ki. a negyedik ötéves terv időszakában az iparszerű élelmiszertermelésben a kemizálás a hozamok növelésének egyik leghatásosabb eszközévé válik, s az egyedi gépek mellett sor kerül egész ágazatok komplex gépesítésére. a fejlesztést a talajtermékenységre, a veszteségforrások csökkentésére, a takarmányhasznosulás javítására, a termesztési technológiák hatékonyságának fokozására és a fajtatulajdonságok kiválóvá tételére célszerű koncentrálni.

a mezőgazdasági üzemek tekintélyes hányada ma még meglehetősen vonatkozva, jó néhány esztendővel késéssel alkalmazza csak a tudomány új eredményeit. ezért hatékonyabbá kell tenni a felvilágosító, szemléletformáló, szaktanácsadói munkát, nagyobb szerepet kell juttatni a szaklapoknak, tudományos szakfolyóiratoknak.

a beszámoló fölött kialakult vitában számos értékes képviselői észrevétel hangzott el. mérszöly gyula arra hívta fel a figyelmet, hogy még sok kívánnivalót hagy maga után a kutató intézetek és a termelő gazdaságok kapcsolata. az üzemek egy része azért tart az új módszerektől, mert egy termesztési módszerváltás az üzem gazdaságosságának átmeneti csökkenéséhez vezethet. a meggyőzés egyik legjobb eszköze kétségtelenül a termelők és a kutatók eleven, szoros kapcsolata. belák sándor szintén a meggyőzés fontosságát hangsúlyozta. példaként elmondta, hogy kidolgozták a nyugat-magyarországi erdőtalajok javításának módszerét. éveken át nem tudták a gyakorlatban bevezetni, mert megbukott a tsz-ek ellenállásán. tárgyalóasztalhoz ültek hát a tsz-tagokkal és vezetőkkel, s megértették velük az eljárás lényegét; talajjavító módszerüket azóta már nagyon sok helyen alkalmazzák. dr. baskay-tóth bertalan a nemzetközi kutatási eredmények felhasználásának fontosságát hangsúlyozta. véleménye szerint még jócskán lehetne bővíteni a kgst-országok közötti tudományos tapasztalacserét. indítványozta, hogy hazánk - szem előtt tartva a korszerű állattenyésztés fontosságát - lépjen be az európai gyeptulajdonosi szövetség tagjainak sorába

/folyt. köv./
17.50/gy

- 36 -

NA 18²⁵

nagy józsef kiemelte annak fontosságát, hogy a gyakorlati szakemberek és a felsőfokú oktatási intézmények oktatói egyre nagyobb számban részt vesznek a kutatómunkában. kívánatos, hogy az egyetemi, főiskolai hallgatók nagyobb tájékoztatást kapjanak a tudomány új eredményeiről, mert a tapasztalatok szerint az ilyen jellegű kérdésekben meglehetősen járatlanok. szólt arról is, hogy igen gyakran fontos tudományos problémákat oldanak meg a termelő üzemekben is. a szarvasi állami gazdaságban például a sertésrágya mezőgazdasági hasznosításával foglalkoztak, s kiemelkedő eredményeket produkáltak. tapasztalataik azonban jóformán senkinek sem kellettek, s most - úgy hirdik - egy kutató intézetben hétéves programot állítottak össze az általuk már megoldott probléma kidolgozására.

nagy antal értékes eredményként említette, hogy sikerült újratelepíteni a második világháború után kipusztult tatabánya környéki történelmi borvidéket. igaz, ezen a vidéken mindent megtesznek azért, hogy megismerkedjenek új eljárásokkal, módszerekkel: agrárkörök alakítottak, rendszeresen előadásokat hallgatnak meg a tudomány eredményeiről, s ellátogatnak oda, ahol azokat már a gyakorlatban is alkalmazzák. a komárom megyei állami gazdaságban 35 mázsás kukorica-átlagtermést takarítottak be az idén, s ez elképzelhetetlen lett volna a korszerű eljárások alkalmazása nélkül. s hegedüs lászló javasolta, hogy fokozottabban igazítsák az ipari kutató intézetek programját a mezőgazdaságihoz. az is célszerű lenne - mondta -, ha a következő ötéves tervben a kutatási témákat kizárólag a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium rendelné meg. bojtor miklós a gépesítés fontosságára hívta fel a figyelmet. a különböző ágazatok teljes gépesítését azonban egy gazdaság önerőből nem tudja megoldani, ezért mielőbb meg kellene vizsgálni, hogy milyen központi forrásból lehetne erre pénzt biztosítani. utalt a mezőgazdasági szakemberképzés fogyatékoságaira is: elmondta például, hogy nemrégiben felépítettek egy ezeregones hűtőházat. munkájára nagy szükség lenne, mégsem tudják üzembe állítani, mert nincs olyan szakmérnök, aki üzemeltetni tudná. nem találnak olyan szakembert sem, aki gyümölcsfeldolgozó üzemüket vezetné.

lakatos andrás azt nehezményezte, hogy az egyes kutatási programokban olyan témák is szerepelnek, amelyekre másutt már réges-rég találtak megoldást. szóval tette azt is, a mezőgazdaság területén a tudományos fokozatok számának növekedése koránt sincs összhangban a termés hozamok emelkedésével. magyarul: a tudományos fokozat eléréséhez néha olyan témát dolgoznak ki a kutatók, amely a gyakorlati életben nem kamatozik.

/folyt. köv./
18.00/gy

- 37 -

NA 18²⁵

bb 60/ élénk vita 3 folyt./ gy

ehhez kapcsolódott mateovics józsef is, mondván, hogy az elavult kutatási témát könyörtelenül törölni kell a programból. kérte továbbá az illetékeseket, hogy az eddiginél fokozottabban támogassák a mezőgazdasági gépkísérleti intézet munkáját, mert e fontos intézmény gép- és műszerparkja már meglehetősen elavult. Dr. Molnár béla kiemelte: a termelő üzemeknek olyan színvonalon kell állniuk, hogy azonnal alkalmazhassák a tudomány új eredményeit. ezért megfelelő módon preferálni kell azokat a beruházásokat, amelyek a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazását segítik. farkas pál azt vetette fel, hogy az új, korszerű termelési eljárásokat meglehetősen későn ismerik meg a termelő üzemek. azt az utat kellene bejártatni, amit az új módszer a kísérleti intézettől a termelőszövetkezetekig, állami gazdaságig megtesz. szóvá tette továbbá, hogy a felsőfokú oktatási intézményekben nem készítik fel a hallgatókat azokra a nehézségekre, amelyekkel a gazdaságokban szükségszerűen szembetalálják magukat. Pali ferenc a mezőgazdasági üzemek profilírozását sürgette. elmondta; ma még előfordul, hogy 16-20 féle növényt is termelnek ott, ahol az adott talajminőség csupán négynek vagy ötnek felel meg. szabados ferenc szóvá tette: gyakran 2-3 százalékos eltérés is van a kapott műtrágya jelzett, illetve valóságos határfoka között. kérte: ügyeljenek jobban a minőségre, mert ez a gyakorlat bizalmatlanná teszi az embereket az esetleges új termékek iránt is.

a mezőgazdasági bizottság tagjai az ülés végeztével megtekintették a gödöllői agrártudományi egyetemet./mti/

..

e m b a r g ó 22.00 óráig!

bb. 65. ülésezik az mszmp központi bizottsága

gy/La

1969. november 27.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága november 27-én folytatta ülését, befejezte a gazdasági kérdések megtárgyalását. ezen kívül megvitatta a pártdemokrácia helyzetéről és fejlesztésének lehetőségeiről szóló előterjesztést.

a központi bizottság november 28-án folytatja munkáját./mti/

..

18.10/gy

- 38 -

NÁ 1830

bb. 61. odaitették a népművelési intézet pályázatának díjait

k/ol/ol/rj zs la

1969. november 27.

negyvenegy pályamű érkezett a népművelési intézet ez év februárjában meghirdetett pályázatára. a sok értékes adatot, tapasztalatot tartalmazó igényes tanulmány, kutatási be-számoló közül a 8.000 -forintos első díjat budapesti pályázó, fülöp zoltán „motivációs bázis nyelvtanulók körében”, című munkája kapta. ötezer forintos második díjat nyert a szegedi dr. szentirmai lászló és dr. vágvölgyi andrás „egyetemi hallgatók művelődésének néhány sajátossága”, című munkájukért, valamint dr. tenk béla /győr/: „falunk /gyirmót köz-ség/ társadalmi, művelődési fejlődése az elmúlt 25 évben”, című irásáért.

háromezer forintos harmadik díjat kapott párkán györgy budapesti pályázó „vidékről a fővárosba vándorló fiatal munkások urbanizációs kérdéseinek vizsgálata”, továbbá a debreceni niklai ádám „falusi nők műveltség szintje”, és a pápai tóth dezső „egy község olvasó-térképe”, című munkája.

nyolc pályamű részesült 2.000 , illetve 1.500 forintos különdíjban. a díjakat december 1-én adják át a népművelési intézetben. /mti/

..

bb. 62. az imposztorok című film diszbemutatója salgótarjánban

vid/rj fm la

1969. november 27.

a salgótarjáni művészeti hetek keretében csütörtökön a józsef attila művelődési központban tartották meg az imposztorok című új magyar film diszbemutatóját. a közönség melegen ünnepelte a film két alkotóját, máriássy juditot és máriássy félixet, akik a diszbemutató után ankéton találkoztak a nézőkkel és válaszoltak kérdéseikre. /mti/

..

18.15 rj

- 39 -

NÁ 1840

bb. 63. hódmezővásárhelyen ülésezik a tit művészeti választmánya

vid/fm/rj La

1969. november 27.

csütörtökön hódmezővásárhelyen megkezdődött a tudományos ismeretterjesztő társulat művészeti választmányának - módszertani konferenciával egybekötött - 1969. évi ülése. a városi tanács épületének dísztermében megtartott plenáris ülést dr. ranódi lászló filmrendező, a filmművészeti választmány elnöke nyitotta meg, majd a vendéglátók nevében vörös mihály, a hódmezővásárhelyi tanács vb. elnökhelyettese köszöntötte a művészeti választmány hét szakágának megjelent vezetőit és tagjait, a tit megyei csoportjainak képviselőit.

ezután imrik lászlóné, a tit tudományos munkatársa, valamint viányi iván tudományos kutató, a művészeti választmány titkára szervezeti kérdésekről, a választmány előtt álló új feladatokról tartott beszámolókat. többek között hangsúlyozták, hogy a tit-nek az eddigi, jól bevált hagyományos módszerek mellett új formákat kell a jövőben felkutatnia az ismeretterjesztő munka javítása érdekében. hangsúlyozták, hogy a tömegkommunikációs eszközök - elsősorban a televízió - mind nagyobb szerepet töltenek be az ismeretterjesztésben. nem nélkülözhető azonban a művelődési házakban, az üzemekben folytatott előadásos propaganda, amelynek formáit és tartalmát színesíteni kell, jól kihasználva a különféle művészeti ágak nagy vonzóerejét.

a pénteki és szombati tanácskozáson a tv-nek a művészeti ismeretterjesztésben játszott szerepéről, a világnézeti és erkölcsi nevelés lehetőségeiről hangzanak el előadások. /mti/

bb. 64. kiesett harmadik emeleti lakásuk ablakából és életveszélyesen megsérült egy 3 éves tatabányai kisfiú

vid/fm/rj La

1969. november 27.

súlyos gyermekszerencsétlenség történt tatabánya-ujvárosban angyal zoltán 3 éves kisfiú kiesett a harmadik emeleti lakásuk ablakából és nyílt koponyatorést, valamint agyzúzódást szenvedett. állapota életveszélyes, a tatabányai kórházban ápolják. amikor a szerencsétlenség történt, a gyermek édesapja munkahelyén volt, édesanyja pedig a szomszédban beszélgetett.

az ügyben vizsgálatot indítottak. /mti/

18.25 rj

- 40 -

M 1845

bb. 66. csütörtökön hazaérkezett

tr/rj zs La

1969. november 27.

ez a két pártmunkásküldöttség, amely kozári józsefnek, az mszmp központi bizottsága osztályvezetőjének és varga péternek, az mszmp központi bizottsága osztályvezető helyettesének vezetésével a mszmp központi bizottsága meghívására tartózkodott a német demokratikus köztársaságban. /mti/

bb. 67. a német kommunista párt támogatja a braun-kormány progresszív lépéseit - sajtótájékoztató a muosz-ban

t hi/gg/zs/gy/La

1969. november 27.

a német kommunista párt küldöttsége, amely kurt bachmann pártelnök vezetésével hazánkban tartózkodik csütörtökön a muosz szék-házában találkozott a magyar és a külföldi sajtó képviselőivel. a vendégek, akiket az újságíró szövetség képviselőjében gyáros lászló üdvözölt, ismertették magyarországi látogatásuk célját, beszámoltak tapasztalataikról, s válaszoltak az újságírók kérdéseire.

kurt bachmann a többi között elmondta, hogy egy évvel ezelőtt megalakult pártjuk igyekszik termékeny kapcsolatot, gyümölcsöző együttműködést kialakítani az európai kommunista pártokkal, s ez a célja magyarországi látogatásuknak is. eszmecserét folytattak kádár jánossal, az mszmp központi bizottságának első titkárával és más magyar vezetőkkel, megismertek hazánk politikai és gazdasági viszonyaival, s tájékoztatták a magyar vezetőket a német kommunista párt tevékenységéről. a megbeszéléseken több olyan kérdéssel esett szó, amelyek mindkét pártot érdeklik. megvizsgálták például, milyen közös akciókkal segíthetnék elő az európai kontinens békés fejlődését, hogyan járulhatnak hozzá az európai biztonsági konferencia megvalósításához. eszmecserét folytattak a két párt szorosabb együttműködésének lehetőségeiről, valamint arról, hogy az mszmp hogyan tudna a német kommunista pártnak hatékony segítséget nyújtani a dolgozók harcának, mozgalmainak megszervezéséhez.

a küldöttség tagjai hangsúlyozták, hogy a magyar vezetőkkel folytatott tárgyalásaik igen eredményesek voltak. a megbeszéléseken a legteljesebb egyetértés nyilvánult meg az európai politikai élet legfontosabb kérdéseinek megítélésében, azonos az álláspontjuk a nyugat-németországi választások után kialakult helyzetről.

/folyt. köv./
18.50/gy

- 41 -

N 1915

B. 67. / a német kommunista.... 1. folyt./ gy

Ezzel kapcsolatban hangsúlyozták: a német kommunista párt a brandt-kormány megalakulását - a husz éven át fennállott konzervatív és szélsőségesen jobboldali kormányzat után - a kibontakozás egyik lehetséges lépéseként itéli meg. Ugyanis az olyan megnyilatkozások mellett, amelyek szerint az új nyugatnémet kormány továbbra is fenn akarja tartani a régi kormányzat folytonosságát, vannak olyan jelenségek is, amelyek a politikai fejlődés lehetőségével bírnak. A előrehaladást jelenthetnek az európai biztonság megteremtésének útján. A német kommunista párt minden módon igyekszik meggyőzni az új akhoz, hogy a korábbi nyugatnémet kormány politikájának következtében a vezető fordulat következzen be az NSZK-ban, támogassa az új kormányzatnak azokat a lépéseit, amelyek bármilyen módon hozzájárulhatnak a demokratikus megújuláshoz, európai biztonságának megteremtéséhez, vagy bármilyen más pozitív törekvés megvalósításához.

Emint a küldöttség tagjai elmondták, ezek a fontos kérdések legutóbb berlinben a német szocialista egységpárt képviselőivel folytatott megbeszéléseken is szóba kerültek. Ott is kijelentették: támogatják a brandt-scheel kormányt, ha komolyan szakít a régi kormányzati módszerekkel, s külpolitikájában is új gyakorlatot vezet be. Rámutattak: willi brandt kormányának minden valészínűség szerint szándékában áll, hogy aláírja az atomsorompó szerződést. A német kommunista párt minden lehetséges eszközt felhasznál arra, hogy a közhangulat erejével a nyugatnémet kormányt ilyen irányú ígéretének beváltására ösztönözze, s rábírja arra, hogy annak idején leüljön majd tárgyalni helsinkiben az európai biztonság problémájáról. /mti/

bb. 70. fiatal alkotók klubja békéscsabán

vid-fm/gy/la

1969. november 27.

Békéscsabán, az új ifjúsági és uttörőházban megalakult a fiatal alkotók klubja. az ifjúsági ház vezetésége ezzel olyan fórumot biztosított a megyeszékhelyen élő - tudományos, irodalmi, művészeti és politikai területen dolgozó - fiatalok számára, ahol lehetőség nyílik a pozitív eszméi tartalmú alkotások létrehozására, bemutatására és megvitatására. A mintegy ötven külfelag - mérnök, technikus, színművész, képzőművész, orvos, közgazdász és pedagógus - csütörtökön tartotta első összejövetelét, amelyen megbeszéltek a további programot. /mti/

19.25/gy

- 42 -

NA 1945

bb. 68.a perui gazdasági és pénzügyminiszter sajtókonferenciája

t/sz/gk/rj la

1969. november 27.

Francisco morales bermudez, a perui köztársaság fegyveres erői forradalmi kormányának gazdasági és pénzügyminisztere, dandártábornok csütörtök délután a margitszigeti nagyszállóban sajtókonferencián számolt be magyarországi tárgyalásairól. Részt vett a tájékoztatón raul maria pereira, a perui köztársaság budapesti ideiglenes ügyvivője.

A miniszter elmondotta, hogy peru forradalmi kormánya megvitatta kapcsolatainak kapuit a szocialista országok felé. Magyarországgal már korábban is kereskedelmi kapcsolatban állt peru, a magyar vállalatok exportcikkek közül hallisztet vásároltak. látogatásának célja az volt, hogy a magyar gazdasági körökkel kicserélje véleményét, megismerkedjék országunk körülményeivel, problémáival, mivel ez a feltétele annak, hogy valóban reális alapon álló gazdasági, tudományos, kulturális kapcsolatok alakuljanak ki.

- magyarországi tartózkodásom során - mondotta - alkalom volt megbeszéléseket folytatni a magyar gazdasági élet több vezetőjével. ennek kapcsán az a meggyőződése, hogy peru és magyarország között eredményes politikai, gazdasági kapcsolatok alakulhatnak ki. a megbeszéléseken szóba került vegyes vállalatok alapítása, a magyarországra irányuló perui export áruszállásának bővítése például kávéval, kész és félkész ásványi anyagokkal. felkerestem több magyar üzemet is és tanulmányozhattam azokat a termékeket, amelyek peruban jól hasznosíthatók. ezek közé tartoznak elsősorban a bányagépek, a mezőgazdasági gépek, felszerelések, orvosi műszerek, kórházi felszerelések és személyszállító közúti járművek. tárgyaló partneremmel és vendéglátómmal, vályi péter pénzügyminiszterrel olyan gazdasági és pénzügyi megállapodásra jutottunk, amely általános keretűl szolgál a jövőbeni gazdasági kapcsolatoknak, kiindulási pontja lehet a szerződés-kötéseknek. hasznosnak látszik gazdasági vegyes bizottság létrehozása, amely koordinálná a gazdasági kapcsolatokat, megszüntetné a két ország közötti nagy távolság miatt jelenleg fennálló információ hiányt.

a miniszter tájékoztatója második részében ismertette az alig egy évvel ezelőtt alakult perui kormány reformjavaslatait, a gazdasági élet föllendítésére irányuló törekvéseit. megemlítette a hitelreformot, a vállalati reformot - ez utóbbihoz tartozik a munkások jogainak kiszélesítése, - továbbá az adó- és az oktatási reformot. /mti/

--

19.30 rj

- 43 -

NA 1945

bb. 69. ankét az új mechanizmus első két évének egészségügyi tapasztalatairól

t vt/gg/zs/gy/La

1969. november 27.

a közalkalmazottak szakszervezetének székházában csütörtökön ankétot rendeztek, amelyen dr. bartha ferenc, a főváros vezető főorvosa ismertette az új gazdasági mechanizmus első két évének az egészségügy területén szerzett tapasztalatait. elmondta, hogy a gazdálkodás eddigi tapasztalatai nem egyértelműen pozitívak. különösen nagy problémát jelent a munkaerőhiány. a fővárosi kórházakban 50 százalékkal nőtt a kilépések száma, s a kilépettek 70 százaléka végleg elhagyta az egészségügy területét, az új mechanizmus lehetőségei a munkaerő gazdálkodásban eddig csak átmenetinségiséget jelentettek, az ellátás további romlását nem tudták megakadályozni.

a vállalatok szabadon válogathatnak a beruházási megrendelések között, s az egészségügy így háttérbe szorult. elmaradás elsősorban a kórházépítkezéseknél van. néhány építkezés csak a negyedik ötéves tervben kezdődhet el. a járóbeteg ellátás fejlesztési tervét nagyjából sikerült teljesíteni, elsősorban a körzeti és a gyermekkörzeti ellátásban. a szakorvosi óraszám-fejlesztés azonban elmaradt az előirányzattól, mivel a tervezett rendelőintézetek építése csak késve indult meg. nagyon sok a folyamatban levő és a negyedik ötéves zerv időszakára áthúzódó beruházás és felújítás. még az év végén hozzálátnak a 17. kerületi rendelőintézet és szociális otthon építéséhez, a korányi kórház rekonstrukciója azonban még nem kezdődött el. ígéret van a gyáli uti kórház építkezésének megkezdésére is, ami megoldja majd a józsef attila lakótelep szakorvosi ellátását. a keleti földi lakótelepi, a 15. kerületi, az erzsébeti, valamint a 10. kerületi rendelőintézet bővítéséhez csak jövőre látnak hozzá az építők. ugyancsak jövőre kezdik el a dél-pesti kórház munkáit.

a következő években jogos követelmény, hogy - a vidéki intézmények további fejlesztése mellett - a főváros egészségügyi intézményeinek fejlesztésére az egészségügyi beruházásokból a lakosság-számához viszonyított arányos összeg, mintegy 20 százalék jusson. /mti/

--

1940/gy

- 44 -

Nr 1950

bb. 71. fogadás és filmbemutató a csehszlovák kereskedelmi kirendeltségew

t/sz/gk/rj La

1969. november 27.

csütörtökön a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelmi kirendeltségén bemutatták a csehszlovák bizsukészítés köpontjában, jablonecban tavaly megrendezett nemzetközi kiállításról készült színesfilmet. ebből az alkalmából fogadót rendeztek, amelyen zbynek bartos, a jablonex külkereskedelmi vállalat propaganda-osztályának vezetője elmondta, hogy a csehszlovák üvegkészítő mesterek az észak-csehországi jablonecban már csaknem öt évszázaddal ezelőtt megkezdték az üveggöngyök, dísz tárgyak készítését. jelenleg kollekciójuk több mint 200 ezer mintát tartalmaz és készítményeik öt világrész 117 országába jutnak el.

magyarországon is ismertek a csehszlovák divatékszerek, az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat növekvő mennyiségben, ebben az évben már csaknem tízmillió forint értékben hoz forgalomba csehszlovák ajándéktárgyakat, főként a nők körében kedvelt divatékszereket. /mti/

--

bb. 72. hazaérkezett belgiumból az ifju zenebarátok küldöttsége

k/ot/gk/rj zs La

1969. november 27.

hazaérkezett belgiumból az ifju zenebarátok magyarországi szervezetének 54 tagu ifjusági művészküldöttsége, amely a jeunesses musicales 11. világnapja alkalmából rendezett magyar zenei napokon két hét alatt huszonhat koncertet adott brüsszelben és nyolc más belga városban. ez alkalmából ugrin gábor karnagyot és havas mariannét, a küldöttség vezetőjét a brüsszeli polgármester kitüntetésben részesítette. /mti/

--

19.50 rj

- 45 -

Nr 2010

bb. 73. időjárásjelentés

tr/rj u

1969. november 27.

a meteorológiai intézet jelenti november 27-én, csütörtök este:

hideg idő

várható időjárás péntek estig:

felhőátvonulások, néhány helyen futó esővel, havazással. a helyenként erős északnyugati szél átmenetileg mérséklődik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 1 plusz 4 fok között.

/mti/

--

bb. 74. bemutatták az „Isten hozta, Örnagy ur!”, című új magyar filmet

t/zsu/tm/rj zs la

1969. november 27.

csütörtökön a szikra moziban mutatták be fábi Zoltán új játékfilmjét, az „Isten hozta, Örnagy ur!”, című tragikus komédiát amelynek forgatókönyve Örkény István „Tóték”, című nagyszerű regényéből készült.

az illés György fotografálta film főbb szerepeiben Látovits Zoltánt, Sinkovits Imrét, Fónay Mártát és Venczel Verát láthatja a közönség. a Kossuth-díjas rendező új alkotását a bemutató közönsége - köztük társadalmi és művészeti életünk sok ismert személyisége - tetszéssel fogadta. /mti/

--

bb. 75. az iraki nagykövet fogadása

t/fe/tr/rj la

1969. november 27.

Tawfik al-Momin, az iraki köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott dr. Ghaib Mouloud Mukhlisnak, Irak város- és községgazdálkodási miniszterének tiszteletéért, aki öttagú küldöttség élén tartózkodik Budapesten. a városi Igéti gondelben megrendezett fogadáson résztvett dr. Biró József külkereskedelmi miniszter, dr. Horgos Gyula, kohó és gépipari miniszter Kovács István, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, dr. Szabó Károly, a külügyminisztérium csoportfőnöke, Kallós Ödön, a kereskedelmi kamara elnöke, Várkonyi Péter, a kormány tájékoztatási hivatalának elnöke, dr. Pesta László a KKI alelnöke, továbbá a gazdasági és a társadalmi élet számos más ismert képviselője.

ott volt a Budapesten akkreditált diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja. /mti/

--

20.40rj

- 46 -
- vé g e -

NA 2110

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. november 28.

bb. 1. őszi téli zöldségellátás

i jr/tm/ie/gy/la

1969. november 28.

A mezőgazdasági felvásárló és értékesítő vállalatok felmérték, a zöldségfélék idei termésének és forgalmának helyzetét. figyelemreméltó, hogy tovább bővült a szabadpiaci értékesítés, anélkül, hogy csökkentette volna az állami és szövetkezeti kereskedelem és az állami feldolgozó ipar forgalmát. az őszi cikkek közül azonban problémát okoz a vöröshagyma-termés. a vártnál 30 százalékkal kevesebbet gyűjtöttek be, mert a baktériumos fertőzés „elvitte”, a hagyma jelentős részét. a termelők a rothadási folyamat miatt a készlet mintegy 10 százalékát szárítóba küldték, ezeket a tételeket szárítványként hozzák majd forgalomba.

Karfiolból lényegesen nagyobb a termés a tavalyinál, a fejeképeszta forgalma azonban nem éri el az 1968. évi. tízezer tonnára tehető a terméskiegészítés, ellátási zavarokra azonban nem kell számítani, miután a kedvezőtlen időjárás és a betakarítási nehézségek miatt főképpen az ipari tartósításra szánt káposztából van kevesebb. zöldséppaprikából a szükségesnél kevesebb, hozzávetőleg 30 000 tonnányi termelt, a paradicsom-paprika azonban némileg pótolta a hiányzó mennyiséget; a tavalyinál 40 százalékkal nagyobb termést hozott. igen kedvezőnek ígérkezik az ellátás sárgarépa-ból, petrezselyemből, kelkáposztából és zellerből. /mti/

--

bb. 2. „ürkabinban”, utazik az őserdőbe a veszprémi állatkert csimpánza, bőbe

vid-ká/gy/cz

1969. november 28.

Érdekes céllal indulnak decemberben afrikai expedícióra a veszprémi állatkert szakemberei: visszaviszik az őserdőbe a 7 éves nősténycsimpánzt, bőbét. a majom, az állatoknál rendkívül intelligens állatnak számít. számos meghatározott mozgásgyakorlat végrehajtására képes.

/folyt. köv./

- 1 -

NA